

ОРОЛБЎЙИ БОЛАЛАРИГА ГАМХЎРЛИК

«Баркамол авлод йили»да амалга оширилаётган бундай хайрли ишлар барчамизни бирдай қувонтириб, бола тарбиясига янада масъулият билан ёндашишга ундайди...

5 бет

ЕРНИНГ ЭГАСИ КИМ?

Ер танлаш ва ажратиш комиссияси масъуллари фуқаролар томонидан ноқонуний равишда эгалланиб, уй-жой қурилган экин майдонини фермер хўжалигига қайтариш чораларини кўришмаган.

8 бет

Mustaqillik huquq demakdir

Нижод

1997-yil 27-avgustdan chiqqan boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2010-yil 24-iyun, №25 (702)

27 июнь – Мамбулат ва оммавий ахборот воситалари ҳафталик куни

Журналист маҳорати ва масъулияти

Мамлакатимиз тараққиёти, жамиятни янгилаш ва демократлаштиришга йўналтирилган кенг миқёсли ислохотлар мазмун-моҳиятини тезкор, ҳолис ахборотлар орқали халқ оммасига етказиш вазифаси матбуот ва оммавий ахборот воситалари зиммасига юклатилган. Бу — биз журналистлар зиммасидаги масъулиятни янада оширади. Чунки ахборот асрида яшаймиз. Ҳаётнинг ҳар лаҳзаси улкан ўзгаришлар, оламшумул янгиланганга бой ва бунинг самараси ўлароқ одамларда ахборотга эҳтиёж катта. Журналистнинг тарқатган битта ахбороти, топиб айтган битта сўзи минг, миллионлаб қалбларни чароғон қилади. Унинг қалами ана шундай эзгу мақсадларга сафарбар қилинган.

Бугунги давр учун энг аҳамиятли жиҳат - бой ахборот манбаига эга бўлиш, аниқ факт ва рақамларга таяниш, дунёда содир бўлаётган воқеа-ҳодисалардан доимий равишда хабардор бўлиб боришдир. Тан олиш керак, мамлакатимиз мустақиллиги журналистлар учун ҳам янгидан-янги имкониятлар эшигини очаяпти. Улар учун бугун ҳамма йўللار очик; эркин ижод, ошқора муносабат, ҳолис фикр ва ҳаққоний ҳулоса ҳеч қандай тўсиқ ва таъқиққа учрамаслиги аниқ.

Муҳтарам Президентимиз ўтган йили 27 июнь - Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ҳодимлари кунини муносабати билан йўндалган табригида "...қалбимда, юрагимда бўлган фикрни Сиз азияларга айтмоқчиман, бу ҳаёда адолат учун, ҳақиқат учун курашадиган, "Биз ҳеч қачон ҳеч кимдан кам бўлмаймиз", деган эътиқод ва гуруҳ билан яшайдиган одамларини, журналистлар, қалам аҳлини мен ўзимга энг яқин инсонлар, деб биламан. Бугунги имкониятдан фойдаланиб, уларни доимо қўллаб-қувватлашга, керак пайтда ёрдам ва кўмак беришга тайёр эканимни, уларни ўзининг ҳақфикр ва маслаҳатларим, деб билишганим яна бир бор изҳор этмоқчиман", дея таъкидлаган эдилар.

Қувонарлики шундаки, ҳамкасбларимиз ана шу эркинлик, гамхўрлик ва ишонч-эътиборни ҳис этган ҳолда иш олиб боришга интилишмоқда. Касб шъатни, сўз масъулияти тобора ортиб бораётган. Мустақиллик даври матбуоти жамият янгиланаётган, ҳаёт янгича мазмун касб этаётган бир пайтда эркин сўз, ҳур фикр ва озод инсон тақдири билан боғлиқ ижтимоий-сиёсий, маданий-маърифий жараёнларга ҳозиржавоблик кўрсатувчи ҳаётбахш минбарга айланди. Бу ҳол мамлакатимизда ҳуқуқий-демократик давлат ва эркин фуқаролик жамияти асослари шакллантирилаётган бир даврда, айниқса, долзарб аҳамият касб этмоқда. Жумладан, олиб борилаётган кенг қамровли ислохотлар янгиланаётган ҳаёт жараёнлари, демократик ўзгаришларнинг ривожланиш босқичлари ва улар орқали янгиланаётган жамият қадриятлари матбуот ва ОАВнинг мумкин қадар кенгроқ қамраб олинган ҳамада ўз вақтида муносабат билдирилган ахборот маконига айланиши учун замин ҳозирлади.

Бугун мамлакатимизда 900 дан зиёд газета-журнал ва 100 дан ортиқ радиостанция ва телеканаллар аҳолига хизмат қилмоқда. 4 та ахборот агентлиги, интернет агентликлари ҳамда ахборот хизматлари ишлаб турибди. Матбуот ва ОАВ фаолиятини Ўзбекистон Республикасининг бир қатор қонунлари, жумладан, "Оммавий ахборот воситалари тўғрисида", "Журналистик фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисида", "Ахборот олиш эркинлиги ва кафолатлари тўғрисида", "Реклама тўғрисида" ва бошқа қонунлар тартибга солади. Конституциямизнинг 67-моддаси билан цензура тақиқланган. Шу билан бирга журналист текшируви ҳуқуқи қонуний белгилаб қўйилган. "Журналист суриштируви" руқини остида эълон қилинаётган таҳлилий мақолаларнинг ўзи журналистикамиз янгиланаётганидан дарак беради.

(Давоми 3-бетда/)

Қонун устуворлиги – фаровонлик гарови

Жиенбой НАРИМБЕТОВ,

Қорақалпоғистон Республикаси прокурори вазифасини бажарувчи

XX асрнинг охири - XXI асрнинг бошларида дунё сиёсий майдонида катта ўзгаришлар рўй берди. Собиқ социалистик тузум инқирозга учраганидан сўнг жаҳон харитасида йиғирмадан зиёд янги давлатлар пайдо бўлди. Улар қаторида мустақил Ўзбекистоннинг борлиги бизга чексиз фахр бағишлайди. Бугун Ўзбекистон энг нуфузли халқаро ташкилотларнинг тенг ҳуқуқли аъзоси сифатида ҳуқуқий демократик давлат ва фуқаролик жамиятини қуриш йўлидан дилал одимламоқда.

Ортбошимиз раҳбарлигида мамлакатимиз олиб бораётган ички ва ташқи сиёсат Ўзбекистоннинг халқаро майдондаги обрўсини ошириш, сарҳадлари хавфсизлигини таъминлаш, аҳолининг турмуш фаровонлигини юксалтириш, ёшларимизнинг билим ва дунёқарашларини кенгайтиришга қаратилганлиги билан эътиборга моликдир. Биргина Қорақалпоғистон мисолида айтганим бўлсак, истиқлол йилларида амалга оширилган улкан бунёдкорлик ишлари натижасида республикамиз таъин бўлмас даражада гўзал қиёфа касб этди. Нукус шаҳрини Учқудуқ шаҳри ва мамлакатимизнинг бошқа ҳудудлари билан боғловчи янги темирйўл, Қўнғирот сода заводи, қўллаб-автомобиль йўллари, спорт иншоотлари, таълим муассасалари, саноат корхоналари халқимизга хизмат қилмоқда. Амударёда Қорақалпоғистонни қўшни Хоразм вилояти билан боғловчи улкан кўприкнинг қурилаётганлиги икки мингтақа ўртасидаги иқтисодий, ижтимоий, маданий алоқаларни янада жонлантиради. Лекин ютуқларимизга соя солиб турган иллатлар ҳам йўқ эмас. Уларга қарши курашда прокуратура органлари муҳим ўрин тутати.

Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси органлари томонидан 2010 йилнинг 5 ойи давомида қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, жиноятчилик ҳамда ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида бир қанча ишлар амалга оширилди. Хусусан, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан 107 та текшириш ўтказилиб, аниқланган қонуنبузилиш ҳолатларини бартараф этиш мақсадида 3393 та прокурор назорати ҳужжатлари қўланилди ва натижада 1401 нафар шахс интизомий, маъмурий ва моддий жавобгарликка тортилди, 264 нафар шахснинг бузилган ҳуқуқлари тикланди,

қўпол қонуنبузилиш ҳолатлари бўйича 81 та жиноят ишлари қўзғатилди. Шунингдек, 21 млн. 901 минг сўмлик моддий зарарлар айбдор шахслардан ихтиёрий равишда ундирилди ва келтирилган моддий зарарларни мажбурий равишда ундириш бўйича судларга 180 млн. 288 минг сўмлик 586 та даъво аризаси киритилди.

Туман ва шаҳар прокурорларининг ташаббуси билан 37 та меҳнат ярмаркалари ўтказилиб, жами 5267 нафар фуқаро доимий иш билан таъминланди. Уларнинг 538 нафари касб-ҳунар коллежлари биттирувчиларидир. Касаначиликни йўлга қўйиш ҳосибидан меҳнат шартномаси асосида 1952 та янги иш ўринлари яратилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 19 март кунги "Иш ҳақининг ўз вақтида тўланишига доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори талаблари бажарилиши юзасидан прокуратура органларининг аралашуви билан жами 209,6 млн. сўмлик иш ҳақлари ихтиёрий ундирилиб берилди.

Иш ҳақи ҳақида гап кетганда айрим нопок кимсалар бюджет маблағларини турли йўللار билан талон-торож қилаётганлигини таъкидлаш жоиз. Масалан, Нукус тумани халқ таълими бўлимига қарашли 10-сонли умумтаълим мактабининг мансабдор шахслари ҳақиқатда ишга келмаган фуқаро О.Отегеновнинг номига 1 млн. 323 минг сўм миқдорда иш ҳақи ҳисоблаб, тўлаб берганлиги юзасидан Нукус туман прокуратураси томонидан ЖКнинг 167-моддаси 2-қисми билан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Шунингдек, Беруний туман халқ таълими бўлимига қарашли 58-сонли умумтаълим мактабда жорий таъмирлаш ишларини бажарган "Нист-Мурат Нукус" кўп тармоқли хусусий фирмаси Қорақалпоғистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги билан тузилган шартномага асосан смета бўйича ишлатиш лўзими бўлган 20 млн. 823 минг сўмлик қурилиш материалларининг 13 млн. 837 минг сўмлигини ишлатмасдан талон-торож қилган. Сметада белгиланган ишлар тўлиқ бажарилганлиги тўғрисида солиштирма даволатнома тузиб ҳужжатларни қалбакилаштирган. Ушбу ҳолат бўйича ЖКнинг 167-моддаси 3-қисми ва 209-моддаси 1-қисми билан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

(Давоми 4-бетда/)

Юксак маънавият – баркамол авлод тарбиясининг пойдевори

Тошкент олий ҳарбий-техника билим юртида Республика Ҳарбий прокуратураси ташаббуси билан Президентимизнинг "Юксак маънавият — энгилмас куч" асарини янада чуқурроқ ўрганиш, билим юрти шахсий тарбиясининг маънавий-маърифий ҳамда ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда ундан унумли фойдаланишга бағишланган "Юксак маънавият — баркамол авлод тарбиясининг пойдевори" мавзусида илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди.

Тадбирда Республика Ҳарбий прокуратуранинг биринчи ўринбосари Ё.Сафаров, Бош прокуратура бўлим бошлиғи Г.Раҳимова, Бош прокуратура бўлим катта прокурори А.Раҳмонов, Тошкент шаҳар Маънавият тарғибот маркази раҳбари И.Абдуғаниев, "Тасвирий ойна" ижодий уюмаси раҳбари И.Латипов, ҳарбий билим юртилари профессор-ўқитувчилари, курсантлари, давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, шунингдек, Ички ишлар вазирлиги Тошкент олий ҳарбий-техника билим юрти малака ошириш факультети тингловчилари иштирок этишди.

— Президентимизнинг "Юксак маънавият — энгилмас куч" асарига илгари сурилган фикрлар, долзарб муаммолар ҳеч қачон бефарқ қолдирмайди, — дейди Республика Ҳарбий прокуратуранинг биринчи ўринбосари Ёркул Сафаров, — ҳаммага маълум ҳақиқат шуки,

инсоннинг юксалишида ҳеч бир восита маънавийлик таъсирга ва аҳамиятга эга эмас. Наҳмиқидин Кубронинг матонатиди, Жалолдин Мангубердиннинг шижоатида юксак маънавият мўжассамдир. Бу тушунча моҳиятан юртта садоқат, фидойилик, ватанпарварлик каби олижаноб туйғулари билан уйғунлашиб кетган. Бу ўз навбатида шарафли касб эгаларининг маънавий тарбиясига эътиборни қучатириш даври талаби эканини, қуражак иморатимиз пойдевори айнан шу туйғулдан бунёд бўлиши лозимлигини яна бир бор аниқлатади. Маскур тадбирлардан ҳарбий хизматчиларнинг маънавий-руҳий тайёргарлигини қучатириш, ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, билимларини бойитиб бориш орқали соҳанинг профессионаллари бўлиб шаклланишларига ҳисса қўйиш мақсадли кўзланган. Бугунги анжуман ҳам бу боралдаги ишларимизнинг мангилқий давоми бўлди, десак янглишмаймиз.

"Маънавият — инсонни руҳан поклатиш, қалбдан улайишга қарайдиган, одамнинг ички дунёси, ироасини бақувват, иймон-этиқодини бут қиладиган, виждонини уйғотадиган беқиёс куч, унинг барча қарашларининг мезонидир", дейилади Юрбошимзининг "Юксак маънавият — энгилмас куч" асариди. Дарҳақиқат, маънавият инсон учун қундалик ҳаётда сув ва ҳаво каби муҳим эҳтиёж саналади. Кимки баркамолликка эришишни,

Бахтиёр МИРЗАҲУДОВ,
Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратуранинг катта ёрдамчиси

юксак марраларни забт этишни хоҳласа, маънавий дунёсини бойитмоғи, қалбдан ва руҳан тақомилга етишиш йўллариини изламоғи зарурдир. Юксак маънавиятга, пок қалбга, кўксига бутун одамгина юрт тинчлиги, мамлакат равнақи, халқ фаровонлигига муносиб ҳисса қўйишга, Ватан манфаатини ҳар нарсадан устун қўйишга қодир бўлади. Айниқса, юртни қўриқлашдек шарафли ишга масъул ҳарбий хизматчиларнинг маънави етуқилиш муҳим аҳамиятга эга ҳисобланади. Чунки Ватан ҳимоячиларининг маънавий юксак бўлганидан ундан жасорат ва матонатни, бурча содиқлигини, фидойиликни кутса бўлади.

Анжуман якунида Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси бўлим бошлиғи Гулноза Раҳимова сўзга чиқиб, анжуман долзарб мавзуга бағишланганлиги, Юрбошимзининг маскур асарини доимий равишда бундай анжуманлар доирасида ўрганиб бориш лозимлигини таъкидлаб, асарнинг Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси томонидан ишлаб чиқилган электрон дискларини Бош прокуратура раҳбарияти номидан Тошкент олий ҳарбий-техника билим юртига тантанали равишда топширди.

дорнинг уйига рағона бўлди.

Савдо қондаларига кўра, сотиб олинган ҳар қандай нарса-буюм, албатта, назорат касса машинасида ҳисоб-китоб қилиниб ҳаридорга чек берилиши, савдо фақат миллий валютанда амалга оширилиши лозимлигини барчамиз яхши билламира. Биз юқорида кўрган ҳолатда эса сотувчилар савдо қондаларини қўпол равишда бузишди. Харидорга чек берилмагани етмаганида, савдо АҚШ долларини ҳисобидида амалга оширишди.

Сотувчи Р.Жўраев харидор узатган 5 минг АҚШ долларини чўнтағига уриб энди қетмоқчи бўлиб турганида департамент ходимлари томонидан қўлга олинди.

Бу ҳолатлар кўйма корхона ижрочи директор ва ходимларига нисбатан жиноят иши қўзғатиш ва корхона молия-хўжалик фаолиятини тафтиш қилиш учун асос бўлди. Текширишда ижрочи директор О.Ткачёва назорат ишларини бутунлай ўз ҳолига ташлаб қўйганини маълум бўлди. У раҳбар бўла туриб, 8.678.311 сўмлик ортиқча товарни ўзидида сақлаб тургани ва 133.203.466 сўмлик камоматда йўл қўйгани кишини ажаблантирди. "Чиллака чиллакини кўриб қучмак уради", деганларидек, сотувчи М.Николенкодан 30.816.984 сўмлик ортиқча товар ва 75.113.266 сўм миқдорда камомат топилди. Корхонанинг Кўқон шаҳридаги савдо дўконидида текшириш ўтказилганида ҳам юқоридаги каби қўнун бузилишлари аниқланди. Дўкон сотувчиси Ш.Туракулов назорат йўқлигидан фойдаланиб, 14.319.440 сўмлик камоматда йўл қўйган.

Шу тариқа қўнун талабларни асосида ишлашни истамай, ноқонуний даромад топишни қўзғалаган тадбиркорлар корхонани қўнун аҳволга солиб қўйишди, ўзлари эса қўлмишлари учун суд олдига ҳалол беришларига тўғри келди. Жиноят ишлари бўйича Юнусовдот туман суди айбонига тўла иқдор бўлиб, етказилган зарарини қоплаганликларини эътиборга олиб, уларнинг ҳар бирига қўнун доирасида жазо чорасини қўллади.

Банклардаги қўнунбузарлик

Нодир Жўраев,
Олот туман прокуратурининг ёрдамчиси
Меҳринисо ХУСАИНОВА, журналист

Ишонч — ҳар бир ўйланган ёки қилинаётган ишнинг энг муҳим қирраси саналади. Чунки инсон ишонган ишигагина қўл уради. Аммо бу ишонч бошқалар томонидан суиистемаси қилинса-чи?

Фуқаро Б.Хайтов нақд жамғарган маблағини банкдаги бирор-бир омонат турига қўймоқчи бўлди. Чунки у пули ишончли ҳимоя қилинишига амин эди, қолгилар, маблағи қўпаяди. 2009 йил 7 сентябрь кунини уч миллион уч юз минг сўм нақд пулни олиб, ОАТ "Турон банк"нинг Олот филиалига қарашли "Баҳористон" минини банкка бори. Унга йиллик 21 фоиз тўловли "Имконият" махсус омонат турини таклиф қилишди. Бу Хайтовга маъқул бўлди. Минини банк бошлиғи Ж.Мирзаев "Имконият" махсус омонати учун 1 ой муддатта Хайтовдан бу пуллари ўзининг жавобгарлигига қабул қилиб, банк қвитанцияси расмийлаштириб берди. Аммо Мирзаев пуллари банк казинасига кириб қолмай, ўз эҳтиёжлари учун ишлатиб юборди.

Фуқароларнинг пул маблағларининг ишончли ҳимояланиши ва сир сақланиши қўнун билан қаролатилганини банкнинг ҳар бир ходими жуда яхши билади-ку, ахир!

Тумандаги тижорат банклари мансабдор шахслари томонидан бюджетдан молияланадиган муассасалар ва ташкилотларга иш ҳақи ва нафақалар тўлови учун пул маблағларининг ўз вақтида берилиши, фуқароларнинг банклардаги омонатлари банк казиналарига кириб қилиниши ҳамда банклардан ажратилган кредитларнинг мақсадли сарфланиши бўйича мониторинг олиб борилмаган.

Фуқаро Илҳом Қиличев 2007 йил май ойида АТ "Пахта банк" Олот бўлимига 10 миллион сўм кредит ажратишни сўраб мурожаат қилди. Банк йиллик 16 фоизли шарт билан ўз йил муддатта 10 миллион сўм кредит берди. Ушбу кредитни қайтармаслик хатарининг олдини олиш мақсадида фуқаро билан гаров шартномаси тузилади. Қиличев ўзига тегишли бўлган 1984 йилда ишлаб чиқарилган "МТЗ-80" ҳамда "Амударё плос" ММТПга тегишли 1989 йилда ишлаб чиқарилган тракторларни гаровга қўяди. Бу техникани бошқа бировга ўтказиш, сотиш ва ҳада қилиш тақиқланган ҳолда фойдаланиш учун кредит олувчининг ихтиёрига қолдирилади. Кредит шартномасига кўра, 2008 йил декабрь ойида ажратилган асосий кредитдан 6 миллион сўмини қайтариш ва 2008 йил учун 120 минг сўм миқдорда кредит фоизи тўлалиши шарт эди. Лекин, Қиличев гаровдаги 7 миллион сўмлик тақиқда бўлган ўзига тегишли тракторни 6 500 минг сўмга бошқа бировга сотиб юборди. Бу билан И.Қиличев шартнома шартларини ҳамда қўнун меъёриларини қўпол равишда бузди. Хатти-ҳаракатлари оқибатида банк манфаатларига кўп миқдорда зарар етказган И.Қиличевга нисбатан жиноят иши қўзғатилди.

Туман прокуратураси томонидан Марказий банкнинг вилоят ҳудудий бошқармасига қўнун талабларининг бузилиши, уларнинг келиб чиқиш сабаблари ва бунга имконият яратиб бераётган шарт-шароитларни бартараф этиш тўғрисида тақдирнома киритилди.

Танлаш имконияти

Нодиржон ЖАЛОЛОВ,
Фарғона шаҳар прокуратурининг ёрдамчиси

Фарғона шаҳар прокуратураси меҳнат билан банд бўлмаган фуқароларни аниқлаш, ҳисобга олиш ва уларни иш билан таъминлашга қаратилган қўнун ҳужжатлари ижросини мунтазам равишда таҳлил қилиб бораётти. Ишсизларни доимий иш билан таъминлаш борасида таъсирчан тадбирларни кўрмоқда. Хусусан, шаҳар прокуратураси, шаҳар ҳокимлиги, бандликка қўмақлаштириш маркази билан ҳамкорликда шу йилнинг ўтган даври мобайнида тўрт мартаба бўш иш ўринлари ярмаркалари ташкил этилди. Ярмаркага таъриф буюрган фуқароларга касб-корларига мос корхона муассасаларда иш бошлашлари учун йўлланмалар берилди.

Яқинда бўлиб ўтган навбатдаги бўш иш ўринлари ярмаркасида шаҳар ҳокими, шаҳар прокурори, вилоят ҳокимлигининг Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси бошлиғи, шунингдек, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят бўлими, шаҳардаги лицей ва коллежаларнинг раҳбар ва ходимлари таъриф буюришди. МФЙ, ИИБ, Ижтимоий қўнума маркази вакиллари, лицей ва коллежаларнинг ўқитувчилари ушбу тадбирга иш излаётган фуқароларни, билим даргоҳларининг битирувчиларини жалб этишди.

Меҳнат ярмаркасида шаҳардаги 32 та корхона ва ташкилотлар, 110 та кичик бизнес намоёндалари ўзларидидаги 1000 ортиқ бўш иш ўринлари билан қатнашди. Ўзларини танлаган корхона-ташкилотда ишлаш истатгани билдирган 225 кишига, шу жумладан, 160 на-

фар аёлларга йўлланмалар берилди. Чунки 50 киши "Фарғона-азот" ОАЖга, 30 киши "Пилла наслчиллик" МЧЖга, 10 киши шаҳар коммунал фойдаланиш ва таъмирлаш бошқармасига, 5 киши "Водиятастайинот" унитар корхонасига, 130 киши бошқа ҳўжалик йиғувчи субъектларга йўлланмалар олишди. 510 нафар фуқарога "Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида"ги Қўнун, меҳнатда онд бошқа меъёрий ҳўжатларга асосан ҳўқуқий маслаҳатлар берилди.

Шаҳардаги мактаб битирувчилари коллежларга саёғатлар мобайнида ўзларига мос касб-кор бўйича ўқишни давом эттиришни танлаш имкониятларидан фойдаланишмоқда. Айни чоғда коллежаларнинг битирувчилари ўқув муассасаси ва ҳудуддаги турли корхона, ташкилотларнинг маъмуриятлари билан тузилган битишуларга мувофиқ ишга жойлаштирилмоқда.

Интернетда шаҳардаги коллеж ва лицейлардаги касб-кор йўналишлари, корхона, ташкилот ва муассасалардаги бўш иш ўринлари, улардаги меҳнат шартонлари ва шартлари ҳўқиди бетафсил маълумотлар жамланган сайт очилди. Мактаб битирувчилари ўқишни қай йўналишда давом эттиришни, коллеж ва лицейларнинг битирувчилари эса қаерда иш бошлашни танлаб олишлари учун имконият яратилди.

Оқибатни ўйламай

Нодир ХАБИЛОВ,
СВОЖДЛКК Департаменти бўлим катта инспектори

Мамлакатимизда кичик ва ўрта бизнес ҳар томонлама қўллаб-қувватланаётгани туфайли ҳусусий сектор жадал ривожланмоқда. Президентимизнинг тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлашга қаратилган ҳар қатор фармон ва қарорлари уларнинг эмин-эркин фаолият юритишлари учун дастуриламал бўлаётти. Тадбиркор ва ишбилармонларнинг ақсариёти қўнун билан қаролатилган ҳўқуқ ва имкониятларидан унумли фойдаланиб, бозорларимизни турли-туман махсулотларга тўлдирмоқдалар. Бундай ҳалол тадбиркор ва ишбилармонлар сафи қўнун-қўнунга кенгайиб бораётгани қўнунарли ҳўл. Бирок амалиётда баъзан бунинг акси ҳам учраб туради. Бош прокуратура ҳўзуридаги СВОЖДЛКК Департаменти ва унинг жойлардаги бўлимаалари қўнунни писанд қилмайдиган бу каби тадбиркорларнинг фаолиятига чек қўйиш юзасидан тегишли чора-тадбирларни кўрмоқдалар.

Пойтахтимизда фаолият юритаётган "FOUR IN TRANS HITL" МЧЖ қўйма корхонаси фаолиятини ривожлантириш мақсадида ўтган йилнинг август ойида Ольга Ткачёва ижрочи директор этиб тайинланди. Бир қарашда бу тўғри қарор эди, чунки О.Ткачёва олий маълумотли, уздабурон, тадбиркор ва серғайрат мутахассис. Унинг қўл остида меҳнат қиладиганларнинг деярли барчаси ўзи каби олий маълумотли, тижоратда қўнун пишиган ишбилармонлар эканлиги келгусида муваффақиятлар гарови бўлиши қўнунлаётган. Қўнунга ҳўрмат билан қараш, унинг талабларига қатъий амал қилиш ҳар қандай фаолиятнинг ҳаракатлантирувчи кучидир. Афсуски, корхона раҳбари ва ходимлари ана шундай фаолиятлар етишмаслиги қаттиқ паниб берди.

Ҳаммаси ижрочи директор О.Ткачёвнинг чет эл сафарига от-

ланаётиб, юмалоқ муҳр босилган тоза оқ қўнунини сотувчи Марина Николенкога қолдириб қетишдиган бошланди. Ҳар эҳтимолга қарши ташлаб қетишган бу қўнун тез орада ҳақиқатан ҳам зарур бўлиб қолди, ҳаммаёқни алғов-далғов қилиб юборди.

Ўша кўни корхонага қарашли савдо дўконига бир харидор йиғит кириб келди. У сотувчи М.Николенкога сотувчи, кир ювиш машинаси, чанг юттич ва ҳўказолар сотиб олмақчи эканлигини айтди. Сотувчи аёл харид қилинадиган молларнинг баҳосини даров-чўпта солиб, нархини чиқариб берди. Моллар нархи салкам ўн миллион сўм бўлиши харидорни қанатлантирди, шекилли, товарни уйга етказиб бериш имконияти борми, дея сўради.

— Албатта, мен ҳўзирок ҳайдовчинини чақираман, у нарсаларини уйингизга элтиб беради, — дея сотувчи қўл телефонини тера бошлади.

Хуллас, харидор сотиб олинган нарсаларни квартираси олдига қабул қилиб оладиган бўлди. М.Николенко раҳбари ташлаб қетган, муҳр босилган тоза қўнунини олиб, менежер ҳўзурига йўл олди. Менежер ёрдамда тоза қўнунини компьютерда товарни омборхонадан олиш ҳўқидига варақага айлантирди. Уни рақамлаб, раҳбар ўрнига ўзи имзо келди. Бу орада корхонада ҳам сотувчи, ҳам ҳайдовчи вазифасида ишлайдиган Равшан Жўраев ҳам етиб келди.

Ҳаммақиссини савдо қондаларини бузаётгани Равшанни заррача ҳам ташвишлантирмади. У сохта варақа орқали омборхонадан 7 турдаги маиший техника воситаларини машинасига ортиб, хари-

27 июнь — Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни

Кўзгу тиниқ бўлсин

Шухрат АХМЕДОВ,

Беруний туман Марказий касалхонаси бош шифокори

Х аётиимизда оммавий ахборот воситаларининг роли тобора ошиб бораёпти. Кейинги даврларда нашрларнинг тури ва сони ҳам кўпаймоқда. Бу қувонарли ҳол, албатта. Айниқса, соҳага доир нашрларнинг кўплаб чоп этилаётгани мақсадга мувофиқдир. Чунки, биз ўз нашрларимиз орқали тажриба алмашамиз, фикрлашамиз. Ахир ҳақиқат баҳс ва мунозараларда тугилади-да!

Муассасамиз ходимлари ҳам "Хуқуқ" газетасига обуна бўлишган. Касбимиздан келиб чиқиб айтидиган бўлсак, шифокор қундалик янгиликлар, соҳадаги ўзгаришлар билан ўз вақтида танишиб бормас экан, ҳаётдан орқада қолди деверинг. Шундай янгиликларни кенг оммага етказишда ОАВ ходимлари жонбозлик кўрсатаётганликлари шубҳасиздир. Улар муваффақиятларимизни ҳаққоний, реал ёритиб, муаммоларимизни дангал, рўйирос айтмоқдалар.

Шифокорлик каби журналистик ҳам осон касб эмас. Ҳар бир ёзилган мақола ёки ортида инсон тақдирини туради. Шифокор янглишса бир инсон ҳаётдан кўз юмади. Журналист адашса бир инсон умрбод бадном бўлади - бу ўлгандан ҳам ёмон.

Байрам баҳона ана шу шарафли ва масъулиятли қаб эгаларига, ижодкорларга каттадан катта муваффақиятлар, соғлиқ-саломатлик тилайман. Байрам муборак бўлсин!

Журналист маҳорати ва масъулияти

/Давоми. Бошланиши 1-бетда/

Ж амият ҳаётида матбуотнинг танқидий чиқишларига муносабатнинг ижобий томонга ўзгараётганлигини ҳам эътироф этиш керак. Аммо бундан биз ўз олдимизга қўйилган вазифаларни талаб даражасида уदдалаямиз, деган маъно келиб чиқмайди. Ҳали ишимизда камчиликлар, муаммолар бор ва ундан асло кўз юмиб бўлмайди. Тезкорлик, оғриқли масалаларга мурасисизлик, таҳлилий-танқидий ёндашувларда бироз оқсоқлик сезилади. Бирок мустақиллик туфайли бизга қандай имкониятлар берилди-ю, биз улардан қандай фойдаланаямиз? Гап мана шунда.

Истиқлолга эришганимизга ўн тўққиз йил бўлди, бутун бутун дунё ўзгариш палласига кирди. Шу йиллар ичида биз нима ёдик. Бугун, эртага ва ундан кейин ҳам таъсир кучини, тарбиявий аҳамиятини йўқотмайдиган бирор нарса ёдикми? Жафокаш ҳалқимиз асрлар давомида қандай туфони йўлларни босиб ўтгани, собиқ тузумнинг қурбонлари, мустақиллик қандай қўлга киритилгани, уни қандай ҳимоя қилганимиз ҳақида ёш авлодга етарли даражада тушунча бера олдикми, уларни она Ватан номи, ғурури, шон-шавкати ни улғашга, шухратига шухрат қўшишга

даъват этдикми? Шу саволларга виждонимиз олдига жавоб излаб кўрайлик-чи!

Ҳазрати Умар давлат ишларидан бўш пайтларида ҳужраларига келиб, ўзларини-ўзлари қамчи билан савалар эканлар. Бунинг боисини сўраганларга, "Рангит устидан юритаётган ҳукларимда бировларнинг ҳақиқа хийнат қилган бўлсам, бу жазолар хатоларимга каффорат бўлсин", деб жавоб берар эканлар. Биз-чи, биз ҳеч бўлмаса ўз-ўзимизга ҳисоб бераямизми?

Омма онгини тезкорлик билан забт этиш ва жамоатчиликнинг фикрини шакллантиришда матбуотнинг ўрни бекиёс. Шунинг учун ҳам бутун дунёда глобаллашув жараёни шиддат билан кечаётган, одамларнинг онгини ва қалбини эгаллаш учун мафкуравий кураш авж олган ҳозирги мураккаб даврда аҳли жаҳонга яхшилик истоган кучлар ҳам ёвуз ниятли гуруҳлар ҳам ОАВга эгалик қилиш, унинг кенг имкониятларидан ўз мақсадлари йўлида фойдаланиш учун жон-жаҳди билан уриниши, бу йўлда куч ва маблағни аямаслиги бежиз эмас. Инсонни инсон қилидиган ҳам, заволига ёки аксинча қамолига хизмат қиладиган ҳам сўз ҳисобланади. Журналистлар эса мана шу қудратли қўлнинг мерган (снайпер)ларидир. Бунинг унутишга эса ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Норбўта ҲОЗИЕВ, журналист

Ҳозирги шароитда ҳар бир матбуот нашрининг ахборот бозорига ўз ўрнини топиши ва эътибор қозониши осон эмас. Бугунги кунда газетанинг оммалашиши, ўз ўқувчисини топиши учун ўткир танқидий, таҳлилий ва муаммоли мақолаларнинг ўзи етарли эмас. Бунинг учун унинг ўз қиёфаси ва ўзига хос овози бўлмоғи лозим. Журналистнинг пешонасига беҳадловатлик муҳри урилган. Шу беҳадловатлик, тиниб-тинчимаслик, ҳар жойда ҳозир нозирлик уни инсон манфаатларининг жонкуярига айлантириб қўяди. Негаки, ҳар доим муаммоларнинг қайноқ нуқта-сида биринчилик сафида журналистлар туришади. Ҳар қандай вазиятда улар одамлар дардига шерик бўладилар.

27 июнь - Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни. Фурсатдан фойдаланиб, барча ҳамкасбларимни қаб байрамлари билан табриқлайман, уларга мустаҳкам соғлиқ, тинчлик-хотиржамлик, аъло кайфият ва ижодий баркамоллик тилайман. Журналистларнинг қаттиқ, аммо ширин нонини доимо ҳалоллаб ёд, элда иззат-обрў топиб юришларига тилакдошман!

Юрт дарди билан яшаш улўф бахт

Б уғунги кунда солиқ ва валютата оид жиноятларга қарши курашиш, жиноий даромадларни легаллаштириш дунёдаги долзарб муаммолардан бирига айланмоқда. Чунки жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш — ўз ичига терроризм, уюшган жиноятчилик, инсон органлари билан савдосотиқ қилиш, фибрибгарлик, мамлакат иқтисодий манфаатларига зид келувчи ҳаракатлар, но-типиқ инвестициялар, коррупция, уюшган жиноятчилик каби ҳолатларни қамраб олади. Легаллаштиришга қарши курашишда барча давлатлар нафақат унинг олдини олиш, балки бу соҳадаги жиноятларни ўз вақтида аниқлаш ва баргараф этишга катта эътибор қаратмоқда. Бунинг учун фуқароларни тезкор ахборот билан таъминлаш, уларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш ўта муҳим масалалар. Тошкент вилояти СВОЖДЛҚК Департаменти матбуот гуруҳи раҳбари Гулчехра Раззоқованинг фаолияти айнан шу мақсадга қаратилган.

Фаолиятини Ўзбекистон телевидениесида муҳаррирликдан бошлаган Гулчехра малакасини ошириш ва иxtисослаштиш мақсадида ҳуқуқчилик ва иқтисодчи мутахассисларини ҳам эгаллаган, ҳуқуқий мавзудаги туркум кўрсатувлар муаллифига айланди. Шу боис ундан кейинги пайтда кўпчиликка манзур бўлаётган "Тошкент" телеканали орқали намойиш этилаётган муаллифлик дастурларидан бири — "Химоя" кўрсатуви ҳақида сўрадик.

— "Химоя" кўрсатуви аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш мақсадида ташкил этилган. Кўрсатув шиори — қонун унга бўйсунганларнинггина ҳимоя қилади. Уни тайёрлаш жараёнида кишини мушоҳадага ундайдиган ва жиноий ҳаракатларнинг олдини олиш мақсадида илҳом бори-

ча ҳуқуқий асосланган, тушунарли лавҳаларни тайёрлашга ҳаракат қилияммиз. Бунда ўзимиз учун белгиланган иккита муҳим қоидага амал қиламиз. Яъни, тасвир ишончли ва аниқ бўлиши муаллиф фикрининг таъсирчанлигини янада оширишга хизмат қилиши лозим. Дейлик, гап қалбаки ҳужжат тайёрловчи жиноятчилар ҳақида бораётти. Тасвирда асл нусха билан қалбакисини ўртасидаги фарқ яққол сезилиб туриши керак. Шу боис биз мутахассислар ёрдамида далилларни аниқлаштириб, фактларни экранда яққол кўрсатишга ҳаракат қиламиз. Токи томошабин ҳар бир лавҳани бефарқ кузатмасин ва ўзига керакли хулоса чиқариб олсин. Энг аввало, кўрсатув сценарийси пухта ёзилиши керак. Шундагина таъсирчан лавҳалар тасвирга олинади. Яхши кўрсатув тайёрлашнинг ўзи бўлмайди. Унинг замирида маънавий меҳнат ётади. Аммо истеъмол учун яроқсиз бўлган спиритли ичимликлар, одам умрига зомин бўлиши мумкин бўлган фармацевтика маҳсулотлари, юртимизга қинғир йўллар билан кириб келаётган сифатсиз маҳсулотлар савдоси билан шуғулланиб, қилмиши фош бўлган

кимсаларни ҳалқимизга кўрсатиш, ундан бир неча нопок инсон тўғри хулоса чиқарса, ноқонуний ишдан қайтса, бу энг хайрли нәълма эмасми?

— Гулчехра, фаолиятингизга, дахлдор яна бир масала — матбуот қотиблғи ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз. Матбуот хизмати ходимлари нима билан шуғулланишлар? Умуман, бу хизмат нима учун керак?

— Ахборот оқими жуда тез суранатларда ривожланаётган бир пайтда омманинг ахборотга бўлган эҳтиёжини қондириш, тўғри ва тўлиқ ахборот бериш, соҳага профессионал ёндашиш ниҳоятда муҳим. Ҳар бир тармоқда ташкил этилган матбуот хизматлари аҳолига соҳада рўй бераётган ўзгаришлар, янгиликлар ҳақида маълумот етказди. Оммавий ахборот воситалари эса ана шундай вазифани бажаришда матбуот хизмати ходимларига энг яқин кўмакчи. Ўз ўрнида матбуот хизмати ходимларининг жамоатчилик билан алоқаларида оммавий ахборот воситаларининг ўрни катта. Бу эса матбуот хизмати ходимларидан икки профессионал қўнимани талаб қилади. Биринчидан, ходим ўзи фаолият юри-

таётган тизим ҳақида мукаммал билим ва касбий қўниммага, иккинчидан эса, журналистик маҳоратга эга бўлиши лозим. Ҳар қайси матбуот ходими касб-маҳоратини пухта эгаллаш билан бирга, ўз сўзига эга бўлиши, ўрни келганда қатъият ва шижоат кўрсата олиши лозим. Сўз-ҳуқуқ ислохотларининг ривожланиши ва қонунчиликни мустаҳкамлаш, соҳада матбуот хизмати ходимларининг бевосита фаолияти туфайли мамлакатимиздаги ижтимоий-сиёсий барқарорликка таъсир этувчи ижтимоий фикрлар шаклланамоқда. Фуқароларнинг ҳуқуқий билимлари тобора ошиб бориши эса матбуот хизмати ходимлари олдига қўйилган асосий вазифаларни астойдил бажаришга ҳаракат қилаётганлигидан далолатдир.

Қайда этиш лозимки, Гулчехра Раззоқованинг сай-ҳаракатлари билан Ўзбекистон телевидениесида кўплаб кўрсатувлар ташкил этилган. Булардан ташқари унинг "Бахтининг олис остонаси", "Осмон нега қоронгу", "Қунаримни йиғлатма оғуз", "Юлдузсиз туңлар" ва "Адашганлар" номли қисса қисса қисқа тўхталиб ўтсак. Бу қисса ҳаётини воқеалар асосида қўрилган бўлиб, бугунги кунда энг долзарб мавзу — одам савдоси ва унинг олдини олиш масалаларига бағишланган. Қиссад асосий образ Муролнинг ҳаёти мисолида ёшларни ноқонуний йўллар билан чет элларга чиқиб кетилиши қандай салбий оқибатларга олиб келиши тасвирланган. Инсон қадрини ерга урувчи ҳар қандай ҳаракатлардан, ҳатто нопок йўл билан қабиҳ жиноий ишлари орқали пул топишдан ҳазар қилмайдиган кимсаларнинг қирққорлари ишончли далиллар воситасида очиб берилган. Муҳими эса, бош қаҳрамон хатолари-

ни тушуниб, жамиятда ўз ўрнини топа олганлигидир. У эга ортда сарсон-саргардонликни бошдан кечириб, юртга қайтган эса ўз мутахассислиги бўйича ишга жойлашди. Ҳалол меҳнати орқали тез орада эл назарига тушади ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланади. Асарда адовларга чўш тушмаслик, ўзга ортдан кўра ўз юртида қадр топиши ва бундан жамият манфаатдор бўлиши гоёси қўйрилган. Асар келажак авлод тарбиясида муҳим аҳамиятга эга. Хусусан, у юртдошларимизни ҳушёрликка даъват этади ва огоҳликка чақиради.

— Кўрсатувларим, китобларим — ҳуқуқий тарғиботга, одамлар нотўғри йўлдан қайтаришга қаратилган. Менимча, нотўғри қилишларнинг олдини олишда маҳалланинг ўрнини қўчайтириш зарур. Ўзини-ўзи бажариш органлари, маҳаллада одамлар ён-атрофидаги кишиларнинг нима иш билан шуғулланаётганини бошқалардан кўра яхши билади, — дейди Гулчехра сўхбат давомида. — Ноқонуний фаолият билан шуғулланаётган нопок кимсаларнинг ишларидан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлари ўз вақтида хабарлор қилинса, кўплаб нохуш ҳолатларнинг олди олинган, бу билан нафақат ҳаётларимизнинг, балки ўз яқинларини ҳам турли қўнғилсиз ҳолатлардан сақлаб қолишга қисса қўшган бўларди.

Гулчехранинг қўниб айтган гаплари анчайин асосли. Ҳали ҳам орамизда лоқайд одамлар борлиги, "Сен менга тегма, мен сенга тегмайман", қабилида иш туталган юртдошларимизнинг бепарволиклари киши қўнғилга гашлик солади. Ана шундай вазиятларда оила ташвишларидан ортин, жамият муҳофазасини бош мақсад қилиб олган Гулчехра Раззоқовани аёлларимиз борлигидан фахрланасан киши.

Ғафуржон АЛИМОВ сўхбатлашди

[Давоми. Бошланиши 1-бетда/]

Банклар ва нақд пул муомаласи тўғрисидаги қонунлар ижроси юзасидан ўтказилган текширишлар натижасида 486 та прокурор нозорат ҳужжатлари қўлланиб, 82 шахс интизомий ва маъмурий жавобгарликка тортилди ҳамда 4 та жиноят иши қўзғатилди. Масалан, "Ипотека банк"нинг Қорақалпоғистон Республикаси филиали мансабдор шахслари 102 млн. 105 минг сўмлик иш ҳақи берилишини кечиктирганлиги, нақд пул билан таъминламанинг ҳолати бўйича жиноят иши қўзғатилди, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Қишлоқ жойлардаги намунавий уй-жойлар бўйича Дастурга асосан 2009 йил давомида Эллиққалта, Хўжайли, Қўнғирот, Кегейли ва Нукус туманларининг ҳар бирида 20 талдан, жами 100 та намунавий уй-жойларнинг қурилиши бошланган ва деярли қуриб битказилган. Дастурга асосан 2010 йил давомида республиканинг 14 та туманида яна шундай 310 та намунавий уй-жойларнинг қурилиши режалаштирилган бўлиб, уларнинг лойиҳа қиймати жами 16 млрд. 586,5 млн. сўмни ташкил этади. Бу борада Республика Бош прокуратураси томонидан доимий нозорат ўрнатилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 11 мартдаги "Қишлоқ ҳўжалигида ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижросини таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони ижроси юзасидан ҳам бир қанча ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, ўтган даврда жами 47 та текшириш ўтказилиб, аниқланган қонунбузилиш ҳолатларини бартараф қилиш юзасидан 3302 та прокурор нозорати ҳужжатлари қўлланилди, 810 нафар шахс интизомий, маъмурий ва моддий жавобгарликка тортилди. Жиддий қонунбузилиш ҳолатлари бўйича 23 та жиноят иши қўзғатилди, 24 млн. 312 минг сўм жавобгар шахслардан ихтиёрий равишда ундирилишига эришилди

Саҳифамизда Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси органлари

Қонун устуворлиги – фаровонлик гарови

ҳамда 740 млн. 684 минг сўмни ундириш юзасидан фуқаролик ва ҳўжалик судига 533 та даъво аризалари киритилди.

Қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларининг сақланиши юзасидан ўтказилган текширишларда аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан 389 та прокурор нозорати ҳужжатлари қўлланилди, 105 нафар шахс интизомий ва маъмурий жавобгарликка тортилди, 11 млн. 388 минг сўмлик зарарлар ихтиёрий равишда қопланди ҳамда жиддий қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан 5 та жиноят иши қўзғатилди. Масалан, Қораўзақ туманидаги "Қораўзақ ем" ПФК МЧЖ корхонаси мансабдор шахслари томонидан корхонага тегишли 5 та шохобчадан биржа орқали олинган ем-ҳашак учун тўлиниши лозим бўлган пуллардан жами 14 млн. сўми талон-торож қилинган. Мазкур ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Шартнома ва тўлов интизоми тўғрисидаги қонунларнинг ижроси юзасидан ўтказилган текширишлар натижаси бўйича 358 та прокурор нозорати ҳужжатлари қўлланилиб, натижасига кўра 47 нафар мансабдор ва моддий жавобгар ҳодимлар интизомий ва маъмурий жавобгарликка тортилди. Жиддий қонунбузилиш ҳолатлари бўйича 3 та жиноят иши қўзғатилди, жами 735 млн. 560 минг сўмни ундириш юзасидан фуқаролик ва ҳўжалик судига 277 та даъво аризаси киритилди, 155 нафар шахснинг ҳуқуқлари тикланди. Масалан, Қорақалпоғистон Республикаси фермер ҳўжаликлари ассоциацияси мансабдор шахслари пиллачиликни ривожлантириш лойиҳасини амалга ошириш мақсадида ўтказилган маб-далардан 7 млн. 378 минг сўмининг расмий ҳужжатларни қалбақлаштириш йўли билан талон-торож қилган, натижада лойиҳанинг бажа-

рилиши тўхтаб қолган. Ушбу ҳолат бўйича жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Вояга етмаганларга оид қонунлар ижроси юзасидан олиб борилган 122 та текшириш натижасига кўра 870 та прокурор нозорати ҳужжатлари қўлланиб, 555 нафар шахс интизомий, маъмурий ва моддий жавобгарликка тортилди. Етказилган 9 млн. 602 минг сўмлик моддий зарар ихтиёрий равишда ундирилди ҳамда судларга 3 та даъво ариза киритилди. Аниқланган қўпол қонунбузилишлар юзасидан 33 та жиноят иши қўзғатилди, 31 нафар шахснинг ҳуқуқлари тикланган.

2010 йилнинг 5 ойида вояга етмаганлар томонидан содир қилинган жиноятлар ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 44,4 фоизга камайган. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Баркамол авлод йили Давлат дастурини тасдиқлаш тўғрисида"ги Қарори асосида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирил Кенгаши томонидан тегишли қарор қабул қилиниб, дастур ижроси таъминланмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютата оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллашти-

ришга қарши курашиш департаментининг Қорақалпоғистон Республикаси бошқармалари томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 21 апрелдаги "Молия-иқтисодий, солиқ соҳасидаги жиноятларга, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга қарши курашишни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорида юқлатилган вазифаларни бажариш мақсадида бир қанча ишлар амалга оширилди. Жумладан, ўтган давр мобайнида ўтказилган 183 та текширувлар натижасида жами 169 та жиноят, 32 та маъмурий ишлар қўзғатилган. Масалан, Эллиққалта туманида жойлашган "Кампиртуба сервис" МЧЖ мансабдор шахслари томонидан 95 млн. 406 минг сўмлик ёниги-мойлаш маҳсулотлари пул ўтказиш йўли билан сотиб олиниб, сотувдан тушган нақд пул банкка топширилмаган. Мазкур ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда. Ўтказилган текширувлар бўйича бюджетта жами 1 млрд. 673 млн. сўмлик қўшимча солиқлар ҳисобланиб, шу кунга қадар 888 млн. сўми ундирилган, 186,8 млн. сўм миқдоридан молиявий жарималар қўлланилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирил Маҳкамасининг 2002 йил 6 майдаги "Жисмоний шахслар томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудига товарлар олиб келинишини тартибга солиш тўғрисида"ги Қарори талабларини бажариш юзасидан олиб борилган тезкор қидирув ишлари натижасида 5 та жиноят иши ва 3 та маъмурий иш қўзғатилди ҳамда 55,3 млн. сўмлик товар-моддий бойликлари ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Ўтган даврда 29 та яширин ҳижралар фоти этилган. Ҳисобот даврида прокуратура идораларига 1770 та ариза ва шикоятлар келиб тушган. Шикоятларнинг 877 таси, яъни 49,5 фоизи прокура-

тура идораларида ҳал қилинган. Мазкур шикоятларнинг 169 таси, яъни 19,2 фоизи қаноатлантирилиб, мунозаат эгаларига ёзма равишда жавоб берилган.

Ариза ва шикоятлар бўйича юзаси текшириш ўтказиш, муаллифга қонун талабларини ўз вақтида тушунтирмаслик, жиноят ҳақидаги аризаларни олдий ариза сифатида қайд этиш, ҳисобот тузишда ҳатоликларга йўл қўйиш каби камчиликларнинг олдини олиш борасида зарур чоралар қўриб борилган.

Прокуратура ҳодимлари томонидан 1444 нафар фуқаро қабул қилинган, шу жумладан, 1048 нафар фуқаро, яъни 72,5 фоизи шахсан прокурорлар ва ўринбосарлар қабулида бўлган. Фуқароларнинг мунозаатлари асосида 180 та прокурор нозорати ҳужжатлари қўлланилди. Натижада 64 нафар шахс интизомий ва маъмурий жавобгарликка тортилди, судларга 111,7 млн. сўмга 38 та даъво аризалари киритилди ҳамда 17 та жиноят иши қўзғатилди. Қонунчилик тартибига боридада ўтказилган тадбирлар 2665 тани ташкил қилди.

Республика прокуратурасининг ташаббуси билан Қорақалпоғистон телевидениесида қорақалпоқ ва ўзбек тилларида "Адиллик айнаси" - "Адолат кўзгуси" ва "Прокурор жавоби" кўрсатувлари ташкил қилинган бўлиб, уларда прокуратура раҳбарлари, прокурор-тергов ҳодимлари иштирок этиб келмоқдалар. Шунингдек, 2002 йил август ойидан бошлаб Қорақалпоғистон Республикаси радиосида "Қалқон" эшитириши ташкиллаштирилиб, бугунги кунда фаолиятини давом эттирмоқда. Республика прокуратурасининг муассислигида "Ғарезсизлик ҳам Низам" - "Истиқлол ва Қонун" газетаси чоп этилмоқда.

Ҳадемай мамлакатимиз мустақиллигининг 19 йиллигини нишонлаймиз. Инсон умрига қийёлайидан бўлса, бу янги камолот давридир. Аммо ватанимиз чин дилдан севувчи ҳар бир киши уни янада гўзал, баркамол кўришни истайди. Шу ниятда, мамлакат тарраққийтига оз бўлса-да ҳисса қўшади деган мақсадда сидқидилан меҳнат қилаётган юртдошларимиз кўпчилигини ташкил этади. Улар орасида прокуратура органларининг филиойи ҳодимлари ҳам борлигидан фахрланамиз. Шундай экан, биз ҳам халқимиз билан бир сафда туриб, юртимиз тинчлигини, аҳоли тотувлигини, мамлакат мустақиллигини мустақамлаш йўлида астойдил меҳнат қилаверамиз.

Нукус сәнъат музейи

Меҳнатнинг таги роҳат, аммо...

Савит ИМАТОВ,
Эллиққалта туман прокурори

Одатда ниҳол эккан одам унинг меҳнасини ейишни, ҳеч бўлмаганда ундан келгуси авлодлар баҳраманд бўлишини истайди. Бунинг учун эса ниҳолни астойдил парваришлаш, ҳар хил ташқи таъсирлардан асраб-авайлаш талаб этилади. Бола тарбиясида ҳам шундай. Фарзандлигини эл-юртга нафи тегадиган комил инсон қилиб вояга етказиш учун уни ёшлигидан билимли, сабрли, қийинчиликлардан чўчимайдиган, меҳнатсевар этиб тарбиялашнинг керак.

Бола тарбиясида меҳнатнинг ўрни бекиёс. Зеро, инсон ҳаётида нимага эришса, бу тинимсиз меҳнат самарасидир. Ҳар бир кишига донишманд халқимизнинг "Иш иштаҳа очар, дангаса ишдан қочар",

"Меҳнатдан келса бойлик, турмуш бўлар чироилик", "Меҳнат, меҳнатнинг таги роҳат" каби пурҳикмат мақоллари тўғри йўлни кўрсатувчи маёқ вазифасини ўташи керак. Лекин ҳаётда ҳамма вақт ҳам шундай бўлаймизми? Аниқроқ айтганда меҳнаткашлар иш ҳақларини ўз вақтида олаётими? Ушбу масала доимий эътиборимизда.

Эллиққалта тумани прокуратураси томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирил Маҳкамасининг 2002 йил 19 март кунги "Иш ҳақи ўз вақтида тўлинишига доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори ижроси юзасидан мунтазам равишда назорат тадбирлари олиб борилмоқда. Аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари ўз

вақтида бартараф қилиниши таъминланиб, қонунбузарликлар бўйича тегишли прокурор нозорати ҳужжатлари қўлланилган.

2010 йилнинг ўтган даври мобайнида назорат тадбирлари ҳамда фуқаролардан келиб тушган мунозаатлар бўйича ўтказилган текширишлар натижасига кўра, ишчиларнинг 4870,3 минг сўмлик иш ҳақи ундириб берилди. Аниқланган қонунбузилиш юзасидан 1 нафар шахс маъмурий жавобгарликка тортилди, битта жиноят иши қўзғатилди. Жумладан, тумандаги "Эллиққалта олтин толеси" акциядорлик унитарлиги (жамират раиси Бахтиёр Абдуллаев) мавсумий ишловчи 25 нафар ҳодимнинг мунозаати юзасидан ўтказилган текшириш натижасида, уларнинг 3 470 000 сўмлик иш ҳақи ундириб берилди. "Сарибний" овул фуқаролар йиғинида яшовчи фуқаро Х.Розумов ва бошқаларнинг тумандаги "Таъмирлаш" МЧЖдан (жамият раиси Тохир Алимов) иш ҳақларини оло-

маёттанлиги ҳақидаги мунозаати бўйича ўтказилган текширишда 6 нафар фуқаронинг жами 1239,0 минг сўмлик иш ҳақлари тўлиқ олиб берилди.

Шунингдек, текширишлар давомида банк ҳодимлари бюджет корхоналарининг иш ҳақи учун тарқатилиши лозим бўлган нақд пул маблағларини ўзлаштираётган ҳолатлар ҳам аниқланди. Жумладан, тегишли мутахассислар иштирокида Халқ банкнинг Эллиққалта филиалида ўтказилган текширишда, мазкур банкнинг мансабдор шахслари томонидан омонатчи ва бюджет ташкилотлари ҳодимларининг жами 175,0 млн. сўмлик иш ҳақи ўзлаштирилиб, талон-торож қилинганлиги аниқланди.

Мазкур ҳолат бўйича жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Кишида бир савол пайдо бўлади. Наҳотки инсон шунчаликка босар? Ўзига, фарзандларига ҳаром лўқмани раво кўрса? Ахир муқаддас динимиз йўл-йўриқларида ҳам, мамлакатимизнинг амалдаги қонунларида ҳам бировнинг ҳақи бировга бўюмаслиги, ҳар қандай жиноят учун жазо муқаррарлиги таъкидланади-ку. Юқоридаги ҳолат бўйича ҳам айбдорлар қилмишига яраша жазоланиши аниқ.

Баркамол авлод — бизнинг таянчимиз

Мамлакатимизда ўсиб келаётган ёш авлод тарбияси, уларнинг билим олиши ва танлаган касбини эгаллашга кенг имкониятлар яратилган. Бунинг тўғрисида ҳақиқатан ҳам кўриш мумкин. Бу ерда касб-ҳунар коллежи, 57 та умумтаълим мактаб, 26 та мактабгача таълим муассасалари, "Прогресс" тил ўрганиш маркази филиали, Ёсмурут Жиров номидаги бадий-санъат маркази, ўқувчилар ижодий маркази, ушбу болалар ва ўсирлар спорт мактаби фаолият кўрсатмоқда.

Туман прокуратураси томонидан "Баркамол авлод йили" Давлат дастури бўйича йиллик иш режаси тузилган. Унга мувофиқ коллеж ва мактабларда, корхоналарда, овул ва маҳалла фуқаролар йиғинларида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг туман кенгаши, "Маҳалла" жамғармасининг туман бўлими, туман хотин-қизлар қўмитаси, тиббиёт ҳодимлари иш-тироқида аҳоли билан учрашувлар, суҳбатлар ўтказилди. Уларда элимизнинг келажаги бўлган ёшлар орасида жиноятчиликнинг олдини олиш, бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, таълим-тарбия сифатини ошириш, иш билан таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор қара-

тилди. Манфаатдор ташкилотлар билан ҳамкорликда икки марта бўш иш ўринлари ярмаркаси ўтказилиб, 92 нафар ёш мутахассислар ишга қабул қилинди.

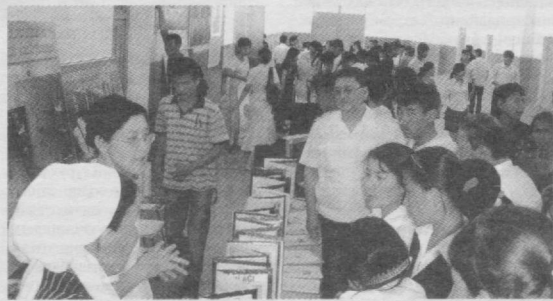
Туманимизда 114 та фермер хўжалиги, 23 та хусусий фирмага ёшлар раҳбарлик қилади. Яқка талбиркорлик билан шуғулланувчи ёшларнинг сони йил сайин ошиб бормоқда. Туман прокуратураси уларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиб, қонун талабларининг ижро этилиши бўйича йўл-йўриқ бериб бормоқда.

Туманимизда болалар спортини ривожлантиришга ҳам катта эътибор қаратилмоқда. Битта стадион, 4

Эркин КАНИЯЗОВ,
Қўнғирот туман прокурори

та спорт клубида туман ёшларининг 56 фоизи спортнинг ўзлари танлаган турлари билан шуғулланиб келмоқда. Бу саломатлик учун қониқой. Қолаверса, уларнинг бокс, миллий кураш, каратэ, бадий гимнастикада эришган ютуқлари барчамизни қувонтиради.

Баркамол авлод — бизнинг таянчимиз, юртимиз келажаги. Туман прокуратураси бундан кейин ҳам "Баркамол авлод йили" Давлат дастури ижросига эътиборни қўйиб боради.

Оролбўйи болаларига ғамхўрлик

Бугунги кунда Орол муаммоси нафақат Қорақалпоғистон ёки Ўзбекистон, балки бутун Марказий Осиё минтақасидаги энг долзарб экологик муаммо ҳисобланади. Унинг салбий таъсири Мўйноқ туманида айниқса яққол намоён бўлмоқда. Шуни эътиборга олиб давлатимиз Оролбўйи халқларининг саломатлигини мустаҳкамлаш наолиқ ва болаликни ҳимоя қилиш бўйича бир қатор ишларни амалга оширмоқда. Бу хайрли ишлардан бошқа давлат ва жамоат ташкилотлари қатори прокуратура органлари ҳам четда тургани йўқ.

Жумладан, яқинда тумандаги 4-сонли "Гунча" мактабгача таълим муассасасида Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасининг ташаббуси билан реконструкция ишлари олиб борилди. Бунинг Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Халқ таълими вазирлиги қўллаб-қувватлади. Натيجида бу ерда "Қорақалпоқсаноатфуқароқурилиш" МЧЖ қурувчилари томонидан 198 млн. сўмлик таъмирлаш ишлари бажарилди, 54 млн. сўмлик қаттиқ ва юмшоқ жиҳозлар олиб берилди.

Давлатбой МАДЕНОВ,
Мўйноқ туман прокурори

Мўйноқ тумани экологик жиҳатдан оғир минтақада жойлашганлиги сабабли 1991 йилда ташкил этилган мазкур муассаса 2008 йили санатория типидagi мактабгача таълим муассасасига айлантирилган эди. Реконструкциядан сўнг ундаги шароит тубдан яхшиланди. Бугунги кунда санатория-боғчада 140 та бола 6 гуруҳда таълим-тарбия олмақда. Бунда янги педагогик технологиялардан фойдаланаётган 20 нафар моҳир тарбиячиларнинг хизмати каттадир. Машгулотлар асосан қорақалпоқ тилида олиб борилади. Инглиз тили, рус тили, гулчилик, тикувчилик, ошпазлик ва кулчилик тўғрисидаги ишлар турибди. Маънавият ва маърифат хонаси доимо болажонлар хизматида. "Баркамол авлод йили"да амалга оширилаётган бундай хайрли ишлар барчамизни бирдай қувонтириб, бола тарбиясига янада масъулият билан ёндашишга ундайди.

Юртимиз келажаги

Зулфигор ЕРЕЖЕПОВ,
Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси ёрдамчиси

Давлатимиз раҳбари Ислам Каримов 2009 йил 5 декабрь кўни муаззам "Ўзбекистон" халқаро анжуманлар саройида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 17 йиллигига бағишланган тантанали маросимда 2010 йилни мамлакатимизда "Баркамол авлод йили" деб эълон қилди. Чунки ёшлар миллат ва юрт истиқболини белгиловчи улкан кучдир. Уларнинг билим ва салоҳиятини ошириш мамлакат тараққиётининг асосий омилларидан саналади.

Шу боис ёшлар билан боғлиқ муаммоларни бартараф этиш мақсадида бир қанча меъёрий ҳужжатлар қабул қилинган. Вазирлар Маҳкамасининг "Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиялар фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида"ги Қарорида вояга етмаганлар жиноятчилигининг олдини олишга ҳамда жамият учун хавфли бўлган бошқа ҳаракатларга қарши курашни кучайтиришга қаратилган аниқ чоралар белгиланган бўлиб келган. Бу чораларни амалга оширишда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар алоҳида ўрин тутди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг "Ҳаётимизнинг қайси соҳасини олмайлик, уларнинг барчаси охири-оқибатда шу масалага, яъни бизнинг қандай жамият қуришимиз ва шу жамиятга муносиб баркамол авлоднинг тарбиялашимизга бориб тақалади", деган фикрлари вояга етмаганларни тарбиялаш ва уларни ижтимоий ҳимоя қилиш жуда муҳим масала эканлигини кўрсатади.

Прокуратура органлари вояга етмаганларга оид қонунлар ижросини назорат қилиш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялаш борасида тегишли ишларни амалга ошириб келмоқдалар.

2010 йилнинг ўтган 5 ойи давомида Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси томонидан вояга етмаганларга оид қонун ва бошқа меъёрий ҳужжатлар талабларининг ижроси юзасидан 122 та текшириш ўтказилиб, натижаси бўйича 111 та протест келтирилди, 198 та тақдирнома киритилди, 292 нафар шахс интизомий, 262 нафар шахс маъмурий, 1 нафар шахс моддий жавобгарликка тортилди, 33 та жиноят иши қўзғатилди, 9.602.0 минг сўмлик зарар ихтиёрий равишда ундирилди, вояга етмаганларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан судга 3 та даъво аризаси киритилди ва 31 нафар вояга етмаганларнинг ҳуқуқлари қайта тикланди.

Асосий эътибор ижтимоий ҳимояга муҳтож ва кўп фарзандли оилаларга ўз вақтида ёрдам берилишига қаратилиб, болаларнинг соғлиги ва маънавиятига зарар етказадиган, зўравонлик, ғийҳандлик, беҳаё турмуш тарзини тарғиб қиладиган маънавийотлар тарқатилишининг олдини олиш бўйича зарур чора-тадбирлар амалга оширилди.

Масалан, Хўжайли туманидаги Республика 1-сонли Меҳрибонлик уйининг, Нукусдаги 6-сонли "Булбул", Мўйноқ туманида жойлашган 4-сонли "Гунча", Беруний туманидаги 18-сонли мактабгача таълим муассасаси ва Тўртқўл туманида жойлашган ўқувчилар ижодий маркази Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ва Қорақалпоғистон прокуратураларининг ташаббуси билан замонавий таъмирдан чиқарилиши, Республика 1-сонли Меҳрибонлик уйи битирувчиларининг турар-қоғалар билан ва касб-ҳунар коллежлари битирувчиларининг иш билан таъминланиши бунинг ёрқин далили бўла олади.

Биргина 2010 йилнинг ўзида давлат ва жамоат ёрдамига муҳтож бўлган 100 дан зиёд болаларга амалий ёрдам берилди, шу билан бирга ҳуқуқбузарлик содир этган болаларга тўғри йўл-йўриқлар кўрсатилди.

Вояга етмаганларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, уларни ўз ҳуқуқ ва бурчларини тегаранг қилишда инсонлар қилиб тарбиялаш ҳаммамизнинг бош вазифамиз бўлиб қолаверади.

Орзуимиздаги авлод

Агитой АДИЛОВ,
Ўзбекистон Қасрамони,
Тахтақўри тумани

Дунёда ўзбеклардай бола-жон халқ йўқ. Уй қурса ҳам, тўй қилса ҳам болам деб қилади. Фарзандларини ҳеч қимдан қам қилмай ўстирайин, деб тонгдан шомгача елиб-югурди. Ишдан ҳориб қайтганда эса дилбандлари югурганча қарши олганини кўриб, бутун чарчоғи чиқиб кетди. Менимча ўзбеклар тушларида ҳам болаларининг ширин табассумини кўриб чиқиш керак.

Ҳа, биз шундай халқмиз. Жорий йилнинг мамлакатимизда қилинганлиги кўпчилигининг дилидаги иш бўлди. Бу ташаббус эртаминг эгалари бўлиши ёш авлоднинг хар томонлама кучли, соғлом, билимдон этиб тарбиялаш борасидаги саз-ҳаракатларимизни мувофиқлаштириш ва кучайтириш имкони беради. Бундай хайрли ишларнинг самараларини ҳозирда-ноқ кўриб турибмиз.

Бу ишлар Юрбошимиз томонидан юритилаётган оқилона сиёсатнинг бир кўринишидир. Чунки, мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, Ўзбекистоннинг дунёнинг энг илгор давлатлари қаторига олиб чиқиш учун бизга ана шундай баркамол авлодлар керак!

Оиланинг бир устун

Мустақиллигимизнинг дастлабки йилларидаёқ Президентимиз томонидан белгиланган Ўзбекистонни иқтисодий, ижтимоий ривожлантиришнинг асосий тамойиллари нечоғлиқ тўғри бўлганини бутун ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди. Жаҳон миқёсида давом этаётган молиявий инқироз энг қудратли давлатларни ҳам четлаб ўтмаётган бир шароитда мамлакатимиз иқтисодиётининг барқарор ривожланаётганлиги бунинг яққол далилидир.

Юртимизда инсон манфаатлари, ҳуқуқ ва эркинликларини қамқолаш истиқболнинг бош мақсади, барча жабҳаларда кенг қўламада олиб борилаётган иш-хизматларнинг асосий вазифаси этиб белгиланган. Бу эзу мақсад мамлакатимизда фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий демократик давлат барпо этиш жараёнига муносиб ҳисса қўшиб келаётган Чимбой туман прокуратураси фаоли-

ятининг ҳам асосидир. Прокуратура ҳодимлари аҳолининг бошқа тоифалари қатори хотин-қизларнинг ҳуқуқларини ҳимоялашга ҳам алоҳида эътибор қаратиб келмоқда. Жумладан, жорий йилнинг ўтган 4 ойи давомида хотин-қизлардан 25 та ариза келиб тушди. Шундан 10 таси қаноатлантирилди. Масалан, фуқаро Г.Косбергенова туман прокуратураси номига ариза билан мурожаат қилиб, 2008 йил 3 октябрда тузилган Бийбисанем исми қизининг таъминоти учун 2009 йил 30 мартдан бошлаб алимент ундириш тўғрисида суд қарори чиқарилган бўлса-да, бироқ жавобгар А.Реймов 2010 йилнинг январь ойидан апрел ойигача ушбу маблағни тўламадан юрганлиги сабабли алимент пулларини ундириб беришни сўраган. Прокуратуранинг аралашуви билан "Халқ банки"нинг Чимбой филиалида ишловчи А.Реймовдан январь, февраль, март ойлари учун

Арсланбой АСПЕТУЛЛАЕВ,
Чимбой туман прокурори

143380 сўм ундириб берилиб, Г.Косбергенованинг аризаси тўлиқ қаноатлантирилди.

Бундан ташқари туман Бандликка қўмаклашиш марказига 2996 нафар фуқаро, жумладан, 165 нафар хотин-қиз мурожаат қилиб, шундан 160 нафар хотин-қиз ишга жойлаштирилган. Прокуратура ҳодимлари ўтказётган тарғибот тадбирларида аҳоли ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш билан бирга хотин-қизларнинг ижтимоий, иқтисодий, сиёсий ҳуқуқлари ҳақида тушунча берилапти.

Эркак киши оила таянчи бўлса, аёл ҳам унинг бир устунидир. Хотин-қизларни асраб-авайлаш оилавий муҳитнинг соғломлигига, жамиятнинг тўлақонли ривожлантиришга хизмат қилади.

Сўзимиз аввалидаёқ айтиб ўтайлик, гап бевосита жаҳоннинг кўплаб мамлакатларида доврғ қозониб ўлғурган "ТЯНШИ" корпорацияси ("TIENS group Co.Ltd") ҳақида эмас, мазкур корпорациянинг юртимиздаги "филиали" "TIANSI INVEST" масъулияти чекланган жамияти раҳбарлари ва уларнинг ноқонуний фаолиятига шерик бўлган ҳамюртларимиз содир этган жиноий қилмишлар ҳақида бормоқда.

«Самовий шер»

ёхуд
«TIANSI INVEST» МЧЖ
раҳбарлари содир этган
қонунбузарликлар хусусида

Мирағлам МИРЗАЕВ,
Тошкент шаҳар прокурори
вазифасини бажарувчи
Шавкат ЁДГОРОВ,
«Huquq»

Шу йилнинг 27 майда Тошкент шаҳар судида Хитой халқ Республикаси фуқаролари Цзао Жун, У Жинпинг, Ўзбекистон Республикаси фуқаролари Гулом Ҳамроев, Мухаммадиқуб Иброҳимов, Шавкат Бегматов, Шавкатжон Турсунов, Жаҳонгир Тожибоев, Убайдулла Тошпўлатов, Светлана Иванова, Людмила Ким, Гулнора Акрамова, Надежда Жовтяк, Акмал Атарбаев, Евгений Исабаев, Акмал Ҳожиев, Замира Абдусатторова, Замира Мухлисоева, Музаффар Маллаев, Долерес Юн ва бошқалардан ташкил топган жиноий уюшма фаолиятига нукта қўйилди.

Юқорида номлари келтирилган шахслар ҳеч қандай ижтимоий фойдали меҳнат билан шугулланмасдан, фирибгарлик, сохта талбиркорлик, жуда кўп миқдордаги валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда олиш ва ўтказиш, яшirin, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш каби гаразли мақсадлари йўлида жиноий уюшма тузиб, унга раҳбарлик қилиб келишган. Улар томонидан Республикаимизнинг солиқ, божхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш, жуда кўп миқдордаги солиқ ва божқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаш, хавфсизлик талабларига жавоб бермайдиган товарларни ўтказиш, савдо ва воситачилик фаолияти билан қонунга хилоф равишда шугулланиш, савдо ва хизмат кўрсатиш қоидаларини жуда кўп миқдордаги қийматда бузиш, лицензиясиз фаолият юритиш каби оғир ва ўта оғир жиноятлар содир этилган.

2004 йилнинг 25 июнида Қозоғистон Республикасининг "Тяньши" масъулияти чекланган ширкати таъсисчиларида "TIANSI INVEST" масъулияти чекланган жамияти ташкил этилади ва Тошкент шаҳар Сирғали туман ҳокимиятидан 2004-06 рақами билан рўйхатдан ўтиб фаолиятини бошлайди. Аммо, "Тяньши"нинг "тармоқли маркетинги" ва биокўшимчалари ҳамюртларимизга бундан анча афвал, аниқроғи 2000-2001 йиллардаёқ танилиб бўлган. Буни қандай тушуниш мумкин?

Гап шундаки, кейинчалик "TIANSI INVEST" МЧЖни ташкил этган шахслар 2000-2001 йиллар давомида ҳам Республикаимиз ҳудудида яширин фаолият юритиб келган "Тяньши" корпорациясининг "тармоқли маркетинг" тизимида дистрибутор сифатида аъзо бўлиш, корпорациянинг биологик актив қўшимчалари билан ноқонуний савдо қилиб, тизимга янгидан янги аъзоларни жалб қилиш билан шугулланиб келишган.

Жиноий уюшма раҳбарлари Цзао Жун, У Жинпинг ва бошқалар олдиндан ўзаро жиноий тил бириктирган ҳолда ноқонуний йўл билан олинаётган даромадларини кўпайтириш, уюшманинг иқтисодий қувватини ошириш ва жамиятдан алоҳида деструктив элементли тузилма барпо этиш мақсадида уюшманинг бўлиналари ҳисобланган уюшган гуруҳларни тузиб чиқишган.

"Офислар" деб номлаб олишган ана шу деструктив тузилмаларнинг фаол саёй-ҳаракатлари орқали улар жиноят содир этишга мойил ёки содда ва ишонувчан фуқаролар онгига таъкидланган психологик таъсир ўтказиш ва "бой бўлиш имконияти"ни тақдир қилиш орқали 172 мингдан ортиқ фуқароларни жиноий уюшмага жалб этиб, "дистрибутор"ликка ёллашга муваффақ бўлишган. Ўзгирчил жихати, "TIANSI INVEST" МЧЖ маҳсулотини сотиб олган харидор борки, "дистрибутор" мақоми берилмаган. Бунинг учун 10 АҚШ доллари тўланса кифоя. Бу билан "дистрибутор", (аслида "жабрланувчи харидор") "Тяньши" маҳсулотларини 25 фойз арзон олиши мумкин бўлган. Аммо кўпчиликни 25 фойз нимани билдириши, нарх белгилаш ёки арзонлаштиришда нимага асосланиши қизиқтирмаган. "Молявий пирамида" тегасида турганлар эса, "қўлини совуқ сувга ҳам урмай туриб", ҳақиқий нархи бир неча баравар паст бўлган маҳсулотларни фуқароларга алдов йўли билан 5-10 баравар қиммат нархларда сотаётган "дистрибутор"лар орқасидан даромад олиб келишган.

Жиноий уюшмада фаол, яъни энг кўп одам ёллаган "дистрибутор"лар рағбатлантирилиб борилган. Уларга ҳар хил унвонлар, масалан, 1 юлдузидан 8 юлдузигача бўлган дистрибуторлик даражалари, ҳомий даражалари унвонлар, "Бронза шер", "Қумуш шер", "Олтин шер" каби унвонлар бериш тартиби ишлаб чиқилган.

Шунингдек, "TIANSI INVEST" МЧЖ раҳнамолари томонидан давлат ва жамиятнинг ривожланиш истиқболларига зид, миллий маънавиятимизга таҳдид солиши мумкин бўлган гоғлар билан йўғрилган адабиётларни тарқатиш, қонунга хилоф равишда валюта қимматликларини олиш, ўтказиш, республикадан олиб чиқиш жиноятлари содир этиб келинган.

Улар хуфиёна иқтисодий фаолият билан шугулланиб, ўзгаларнинг жуда кўп миқдордаги мулкани алдаш ва ишончини суистеъмол қилиш йўли билан талон-торож қилишиб, ноқонуний савдога асосланган хуфиёна ва геометрик прогрессия тарзида ўсиб борувчи "молявий пирамида"нинг давомийлигини ва ўзларига иқтисодий қарам бўлган аъзолар сонини ошириб бориш бўйича пухта ишлаб чиқилган режага асосан иш олиб боришган.

Утган асрнинг 90-йилларида Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотини сайёрамиз олимларига мурожаат қилиб, инсониятнинг бутунги ҳамда келажак авлод вакиллари саломатлигига калбий таъкилтиги муаммоси таҳдид қилаётгани ва унинг олдини олиш учун калъинининг барқарор ионли формасини ишлаб чиқиш масаласини ўртага ташлаган эди. Шундан сўнг (балки ундан ҳам аввалроқ) дунёнинг кўпайлиб илмий тадқиқот марказлари инсон саломатлиги учун зарур бўлган биологик фаол қўшимчалар яратиш устида иш

бошлайди. Маълум даражада муваффақиятларга ҳам эришилади. Аммо илмий ёндашувлар, юксак биотехнология ва тиббиёт ютуқлари самараси бўлган маҳсулотлар билан бир қаторда илмий асосга эга бўлмаган, қандайдир "сеҳрли", аслида шубҳали таркибга эга биокўшимчалар ҳам истеъмол бозорига кириб кела бошлади.

Шу билан бирга биокўшимчалар савдосига иштироклашган "тармоқли маркетинг" (сетевый маркетинг) кенг қулоч ёйиб, сифат назоратидан илгарилар кета бошлади.

Келтирилган таърифларнинг "Тяньши" корпорациясига қанчалик дахлдор ёки дахлдор эмаслиги ҳақида фикр билдириш вақт ва соҳа мутахассислари ҳукмига ҳавола. Шундай бўлса-да, мавзудан келиб чиқиб, яқин 4-5 йил ичида қўлғаб юртолларимизни маҳсулотлари билан ўзига маҳдўб қилишга улғурган "Тяньши" корпорацияси ҳақида қисқача маълумот бериб ўтаск.

Тизимизга таржима қилганда номланиши тахминан "Самовий шер" маъносини берувчи "Тяньши" компаниясига 1995 йилда Хитойда асос солинган. Асосан биологик фаол қўшимчалар (биодобавки) ишлаб чиқариш ва сотишга иштироклашган компания қисқа муддат ичида дунёнинг кўпайлиб мамлакатларида ўз филиалларига эга бўлиб, нуфузли трансмиллий корпорацияга айланиб улғурди. Аммо, йил сайин ортб бораётган нуфузи корпорация ёки унинг филиалига муайян мамлакатда ноқонуний фаолият олиб бориш ҳуқуқини берадими? Йўқ, албатта.

Жиноий уюшма раҳбарлари Цзао Жун, У Жинпинг ва бошқалар "TIANSI INVEST" МЧЖ негизда вафизалар тақсимотига доир режа ишлаб чиқишди, уни доимий назорат қилиб келишган. Жумладан, омбор мудирлиги А.Атарбаева, товарларни божхона назоратини четлаб олиб кириш, сақлаш ва жиноий гуруҳ аъзоларига тарқатишни ташминлаш К.Хидировга, "қора бухгалтерия" ҳисоботини юритиш Е.Исабаевага топширилган.

Ғ.Ҳамроев, М.Иброҳимов, Ш.Бегматов, Ш.Турсунов, Ж.Тожибоев, У.Тошпўлатов, С.Иванова, Л.Ким, Г.Акрамова, Н.Жовтяк, А.Ҳожиев, З.Абдусатторова, З.Мухлисоева, М.Маллаев, Долерес Юн ва бошқалар зиммасига корпорация маҳсулотлари "афзаллошларини" юртолларимиз орасида тарғиб қилиш, янги харидорлар топиш, ноқонуний реклама фаолияти билан шугулланиш, Республикаимиз ҳудудида "офис"лар ташкил этиш, улар фаолиятига раҳбарлик қилиш, меҳнатсиз бой бўлиш мавзусига бағишланган турли талбирлар ташкиллаштириш, ноқонуний адабиётларни тарқатиш, қонтрабанда йўли билан олиб қирилган товарларни реализация қилиш, ўз ҳомийларига сўзсиз итоат этувчи, бойликка бўлган ҳирс эътиқолига айланган гуруҳлар, уларнинг аъзоларини кўпайтириш каби вафизалар юклатилган.

"TIANSI INVEST" МЧЖ атрофида уюшган жиноий гуруҳ раҳнамолари томонидан содир этилган фирибгарлик ва иқтисодий жиноятлар хусусида тўхталишдан олдин улар томонидан содир этилган жиноятларнинг маънавий-мафкуравий жиҳатларига ҳам тўхталиб ўтаск.

Ўзбекистон Республикаси ўзининг истиқболли ривожланиш йўлини танлаб олгани ва тараққиёт сари босқичма-босқич чиқиб бораётгани, бу борада ижтимоий, иқтисодий ва сиёсий изоҳотлар муҳим ўрин тутаетганини бутун халқроқ ҳамжамият ҳам эътироф этиб турибди. Бу шунчаки баланд парвоз гаплар эмас. Буни англаш учун ҳолис ёндашуш ва атрофга теранроқ назар ташлашнинг ўзи кифоя. Тўғри, ҳали ечимини кутаётган муаммолар ҳам етарлича, аммо улар эришилган ютуқлар, ижобий натижаларга соя сола олмайд.

"Ҳар ким ўз қаричи билан ўлчайди", деганларидек, юртимиздаги ижтимоий-иқтисодий вазиятни ўз билганларича, аниқроғи, ўз мақсадларига мос тарзда талқин қилаётганлар ҳам учраб турибди.

"TIANSI INVEST" МЧЖ раҳнамолари — жамият директори Цзао Жун, жамият технологи У Жинпинг ва гоғвий етакчиси Н.Расказова (унга нисбатан қидирув эълон қилинган) ва уларга ҳамтовоб бўлган айрим юртолларимизни ҳам шундайлар тоифасига киритиш мумкин. "TIANSI INVEST" МЧЖ атрофида уюшган жиноий гуруҳ иқтисодиётга оид жиноятлар билан кидовланиб қолмай, ўзларининг "тармоқли маркетинг"и манфаатлари йўлида манипуляция, фуқаролар онгига психологик таъсир кўрсатиш, мафкуравий қарашларини тиклаштириш борасида ҳам анчагина "тер тўкиб" келишган.

Хорижий инвесторлар ниқоби остида юртимизда иш бошлаган "TIANSI INVEST" МЧЖ раҳнамолари ўз тузоғига илгинган юртолларимизга гўёки республикамизда кечаётган иқтисодий изоҳотлар самара бермаслиги, давлат фуқароларининг ижтимоий ҳимояси ҳақида ғамхўрлик қилаётгани, ишсизлик ва ижтимоий муҳофиза масаласини давлат эмас, уларнинг "тисимотта тула" корпорацияси ҳал қила олиши ҳақидаги ҳақиқатдан жуда узоқ бўлган гоғларини сингдириб келишган. Манипуляция, яъни мақсад ва шахсий манфаатларини яшириб таъсир ўтказишнинг "мактаби"ни ўтаб келган "Тяньши"чилар ўз гоғлари шунчаки қуруқ гаплигини яширишнинг улдасидан ҳам чиқа олишган. Улар алдашга муваффақ бўлган фуқаро-

ларга сотилган (ўн баравар қимматига!) маҳсулотлардан тўпланган даромадининг бир қисминини "дистрибуторлар"га даромад тарикасида қайтариб, ўзларини гўёки, уларнинг моллий жиҳатдан таъминлаётган ва ижтимоий фойдали меҳнат билан шугулланмасдан ҳам бой бўлишларига имкон бераётган замонавий бизнесменлар сифатида кўрсатишган. Шу тарика улар ўзларига иқтисодий жиҳатдан қарам одамлар тоифасини пайдо қила боришган.

"Текин пишлоқ қопқонда" деган гап бор русларда. Хўш, "TIANSI INVEST" МЧЖдан жарақ-жарақ долларлар келиб туриши учун "дистрибутор"лар нима қилиши керак бўлган?

Деярли ҳеч нарса. Бор-йўғи, улар ўзи ёки яқинларининг даридига дармон қидириб юрган "жабрланувчи харидорлар"ни "тармоқ маркетинг"га жалб қилиш, яъни ёллаш ва уларнинг миқяларини ҳам пуч гоғлар билан тўлдириб, уларнинг ҳисобидан "TIANSI INVEST" МЧЖга оқиб келаётган даромадни оширишлари керак бўлган, ҳолос.

Ўргимчак қўйган туғига илгинган ўлжага даров ташланмасдан, аввалига уни обдон "ўраб-чирмаб", қимирлашга чора тополмай қолганидан кейингига қонини сўришга киришар экан. "TIANSI INVEST" МЧЖнинг "тармоқли маркетинги" билан ўргимчак тўри ўртасида қанчалик фарқ бор?

"TIANSI INVEST" МЧЖ раҳнамолари фуқароларнинг давлат томонидан амалга оширилаётган иқтисодий изоҳотларга бўлган ишончининг йўқотиш орқали давлатнинг иқтисодий асосларига таҳдид солиш билан бирга, мамлакатимизда амалга оширилаётган маъна ва жисмонан баркамол авлодни тарбиялаш, уларни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида камол топтириш борасидаги сиёсатни обрўсизлантиришга ҳам уриниб кўришган. Буни уларнинг ўз жиноий тузилмасига ҳали етарли ҳаётий тажрибага эга бўлмаган ва онги тула шаклланган улғурмаган ёшларни жалб этиш, улар онгида меҳнатсиз бой бўлиш, шу орқалигина жамиятда ўрнини топиши мумкинлигига ишонтинишга қучли эътибор қаратганидан ҳам би-лиш мумкин.

"Меҳнатсиз бой бўлиш" гоғия эътиқодига айланган "учар дистрибуторлар" тўдасининг уларга нима кераги бор эди?

Гап шундаки, фикри-зиқри мўмай, меҳнатсиз даромадда бўлган, ўз раҳномаларини доҳий деб билувчи ва фақатгина уларнинг кўрсатмаларини бажарилган тоифага одамларни бошқариш му-

НИКОБИ

стақил фикрлашга қодир кишиларни бошқаришдан минг марта қулай. Манқуртлашган бундай одамларнинг қўли билан ҳар қандай ғаразли мақсадни амалга ошириш мумкин.

Уларнинг асосий мақсадлари мамлакатимизга хорижий инвестор никобиди кириб, аслида давлатга бир сўм ҳам сармоя киритмасдан, ишлаб чиқариш, саноат ёки тadbиркорликнинг бирор соҳасини ривожлантиришни кўзда тутмасдан, тармоқ тўрига илгинган фуқаролар онгига психологик таъсир кўрсатиш, уларни жамиятдан алоҳида, тоталитар ва деструктив элементли ягона жиноий тузилмага бириштириш, "меҳнатсиз бой бўлиш" гоёсига эътиқод қилувчи бир турда кишиларни ўз биланларича бошқариш, алаб-оқибат ҳисобсиз бойлик орттиришдан иборат бўлган.

Бу тизим кейинги пайтларда дунёнинг қўлбам мамлакатларидан урчиб кетган ва таракқийпарвар давлатларда таъқибга учраётган турли диний секталарни эста солмайтими? Шу ўринда бир маълумот: Россияда Рус православ церковининг Чебоксар-Чуваш спаркиши томонидан "Тяньши" компанияси "Ихова шоҳидлари", "Аум Синрик" каби секталар рўйхатида кiritилган.

"TIANSHI INVEST" МЧЖ корчалонлари ўзларининг "тармоқли маркетинг" тўрига илгинган, ҳеч иш қилмай туриб бой-бадавлат бўлиб кетиш вазасасига учраган фуқароларни қандай қилиб пул гоёларга ишонтира олишган, деган саволга ҳам суд ҳукмидан жавоб топишга сўз мумкин.

Улар аввало, "тармоқли маркетинг"га жалб этилган шахслар онгига таъсир этиб, реал воқеликни атайин нотўғри талқин этган ҳолда уларда юрт келажиги, мамлакатда амалга оширилаётган ислохотлар натижасига ишонсизлик ва меркантилизм (манфаатарастлик) кайфиятини пайдо қилишга зўр беришган. Бу эса республикаимиздаги барқарор ижтимоий-сиёсий вазиятга зиддан таҳдид солишга уринишдан бошқа нарса эмас.

Кейинги босқич, ўзларини тузоққа тутиб бераётганини ҳали англаб етмаган шахсларнинг, маънавий-ахлоқий қарашларини ости-устун қилиб ташлаш. Яъни, уларни ҳаёти давомида шаклланиб келган маънавий-ахлоқий, этномаданий ва тарихий қадриятларидан бегона қилиб қўйиш орқали улар онгига эгоцентризм ва индивидуализм гоёларини тикиштириш йўлини тутишган. Эгоцентризм гоёлари, биламизки, инсонни ўтакетган худбин, шахсий манфаатлари йўлида ҳеч нарсадан тап тортаётганидан мажбурдир айлантиришгагина хизмат қилади. Индивидуализм, яъни шахсиятарастлик, ўз манфаатини бошқалар манфаатидан устун деб билишни тарғиб этувчи гоё ҳам ундан асло қолишмайди.

Юқорида айтиб ўтганимиздек, улар кўпроқ ёшларимизга ўз гоёларини тикиштиришга ҳаракат қилишган. Бунинг сабаби оддий: ҳаётий таърибага эга бўлмаганларни авраш, ўз йўригига юргизиш осон.

Оқибат эса аянчли бўлиши мумкин. Ижтимоий фаоллик, фойдали меҳнат, бунёдкорлик қобилиятларидан маҳрум бўлган, ҳатто ўз туғишганларини алдаб бўлса-да меҳнатсиз даромад кўриш, ҳамма нарсани факат пул ва манфаат билан ўлчашига ўрган-

ган киши жамиятга қандай наф келтириши мумкин? Бундайлар жамиятга, атрофидаги инсонларга эмас, факатгина гоёвий раҳнамоларига, улар учун меҳнатсиз даромад манбаини яратиб берган корчалонларигагина фойда келтиришдан нарига ўтишмайди.

"TIANSHI INVEST" МЧЖ корчалонлари ўзларининг "тармоқли маркетинг"ига жалб қилинганларни биринчи галда маънавиятидан бебаҳра қилиш кераклигини яхши тушунишган. Бунинг учун улар пухта ишлаб чиқилган, инсон онгига таъсир этувчи тақдирланган манипуляция усулларидан фойдаланиб, жамиятимизда қарор топган, минг йиллар давомида сайқалланиб келган маънавий қадриятларимизга таҳдид солишга уринишган.

Маънавий таҳдид деганда нима-ни тушуниш керак? Президентимиз Ислам Каримов "Юксак маънавий — энгилмас куч" асариде унга шундай таъриф беради: "Маънавий таҳдид деганда, аввало, тили, дини, эътиқодидан қатъи назар, ҳар қайси одамнинг том маънавога эркин инсон бўлиб яшашига қарши қаратилган, унинг айнан руҳий дунёсини издан чиқариш мақсадини кўзда тутадиган мафкуравий, гоёвий ва информацион хуружларини назарда тутиш лозим...".

"TIANSHI INVEST" МЧЖ раҳнамолари қисқа муддат ичиде мингглаб кишиларни ўзларининг пуч гоёларига ишонтиришга қандай муваффақ бўлишганини ўқувчиларни қизиқтириши табиий.

Улар "Инсониятга сўхат-саломатлик бахш этиш, жамиятга хизмат қилиш!", "Сиз яхши яшашга муносибсиз!", "Ўзингдан ҳам ўзиб кет!", "Бахтли ҳаёт сирлари", "Бой бўл" каби жарангдор қаҳриқларни ўзларига шиор қилиб олиб, "меҳнат қилган ҳолда бошқа шахслар ҳисобига бойиш" гоёсини тарғиб қилиб келишган.

"TIANSHI INVEST" МЧЖ раҳнамолари жиноий гуруҳ етакчилари (офис бошлиқлари) орқали ўзига хос тарғибот-ташвиқот тизимини йўлга қўйишга муваффақ бўлишган. Жумладан, улар амалдаги қонун ҳужжатларига зид равишда тайёрланган турли адабиётлар, реклама ва бошқа ахборот воситаларини тарқатиш, "Тяньши" гоёларини тарғиб қилувчи дисклар ва бошқа намоиш воситаларини тарқатиш йўли билан фуқароларни ўз тизимига жалб қилиб келишган.

Шу ўринда, улар турли йўллар билан юртимиз ҳудудида тарқатиб келган "адабиётлар"да илгари сурилган гоёларга эътибор қаратиб ўтаск.

"Тяньши" дистрибуторлари қондаларининг 3-бўлими 3.1. ва 3.2. қондаларига қўра, дистрибуторлар ўзи истиқомат қилаётган мамлакатнинг қонунилари ва қарорлари, айнаёқ дистрибуторлик фаолиятини юртишга таалуқли қонунларига бўйсунуши кераклигини кўрсатилгани ҳолда, "Вазиятнинг қандайлигидан қатъи назар, дистрибуторлар "Тяньши" бизнеси қондалари"га, "Тяньши маркетинг режаси"га ва бошқа ҳужжатларга, шу жумладан, тавсиялар, қарорлар, тизимлар, таомиллар, сўбат, стратегия ва таътиплан қондаларга риоя қилишлари шарт" деб белгилан

қўйилган. Бундан келиб чиқадики, улар учун мамлакат қонуниларига эмас, ўз қондаларига риоя этиш мумкин.

Дастлабки тергов ҳаракатлари давомида "TIANSHI INVEST" МЧЖга қарашли офисларда ўтказилган тинтув вақтида олинган "тармоқли маркетинг"га оид адабиётлар мазмунини юзасидан тайинланган адабиётшуносликка оид экспертиза ҳулосаларига эътибор қаратаск.

"Очиқ оммавий тақдирот" китоби саҳифалари исботи бўлмаган асоссиз маълумотлар, республикаимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотларни, аҳолининг турмуш даражасини ошириш, тadbиркорлигини, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш йўлида амалга оширилаётган ишларни шубҳа остига олувчи ноҳол ёндашулар, ўқувчилар аудиоториясиде нотўғри тасаввур ҳосил қилишга қаратилган бўхтон ахборотлар билан тўлдириб ташланган. Масалан, "Шунчаки Европада меҳнат фаолияти давомида ишлаб топилган даромад, уларнинг умлаари охиригача етишмовчиликсиз яшаш учун етарлидир. Биз яшаб турган давлатда нафақа — бу яшаш учун кураш демакдир, лекин яхши яшаш учун эмас", каби асоссиз фикрларга дуч келамиз.

Ёки ушбу китобнинг "Пул оқими қонуни" сарлавҳали мақоласида "Касалик варақлари кўп ҳолларда ўланмайди. Пенсиялар эса охириг вақтларда афсонага айланиб бормоқда" дея даъво қилишади. Бундан кўринадики, бу "асар" муаллифи Ўзбекистонда бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтишдаги беш тамойилдан бири кучли ижтимоий сўбат эканлигидан бебаҳар ёки атайин бундан кўз юмиб ўтган.

"Мен сенинг имкониятингман" китоби ҳам "антика" фикрларга тўла: "Пул — бу бойлик. Бойлик — бу куч. Бойлигингиз бўлса, кўп нарсаларни амалга ошириш мумкин". Аммо кимларгадир мойдай ёқдиган бундай вазасасали фикрларини давом эттирар экан, муаллиф ўзининг асл башарасини фох қилиб қўяди: "Мен ҳар қандай ҳайвонни оддий ем бериш йўли билан кўлга киритишим мумкин. Шундай йўл билан мен ҳар қандай одами ҳам бошқаришим мумкин. Мен буни ҳалол битим деб ҳисоблайман. Мен кишиларни берақаман, улар эса шунинг эвазига менга ўзларининг ҳаётини ва эркинлигини беришади".

Давом этамиз. "Светлананинг кўзларига қувонч ёшлари пайдо бўлди. "Хайрият, — деди у ўзинга ўзим. — Наҳотки менинг орзу-нияти амалга ошган бўлса?". У ўз кўзларига ишонмасди. Уч йил давомида асосий иш вақтидан ташқарида шугулланган бизнеси унга ҳар ойда 1000 доллар даромад келтира бошлади. Энди, ўқитувчилик ишини ташлаб ўзини факат бизнесга бағишласа бўлади". (Бунда "бизнес" деганда "тармоқли маркетинг" назарда тутилган).

Савол туғилади. Нега айнан ўқитувчи? Барчага аёнки, ўқитувчилик ҳамма даврларда ва жамиятларда ҳам энг шарафли, савобли касб саналган.

"Қўл соқидеги 10 та дарс" китобида ҳам ўқитувчиликни ташлаб "тармоқли маркетинг"га ўтиб кетган кишилар тўғри йўлни танлаганлар сифатида келтирилади. Мақсад — ёшларнинг билим олишга бўлган иштиёқини сўндириш, онгини, мафкурасини заҳарлаш ва бойликка бўлган ҳирсини уларнинг эътиқодига айлантириш.

"Бир қўли қирол ёҳуд саёҳат бошланади" деган китобида эса бундан-да хатари гоёлар илгари сурилди: "Нимани сотиш мумкин? Барча нарсани!" Демак, уларнинг фикрича, Ватанини, йимонни, виждонни ҳам сотиш мумкин экан-да! Ота-онани, қондошини, дўстни ҳам сотса бўлади, деганими бу?!

Бу китобида ҳатто қабридаги ақдоларимиз шаънига ҳам ноҳойла гаплар битилган. Мақсад — кишиларни миллий қадриятлардан бегоналаштириш, Ватанга, халққа, ақдоларга нисбатан бегоналик тўйусини шакллантириш.

"TIANSHI INVEST" МЧЖ раҳнамолари томонидан тарқатилган адабиётларнинг мазмун-моҳиятида битта нарсига урғу берилди: давлат ишида ишлаш ҳам, кичик ва ўрта бизнес билан шугулланиш ҳам нотўғри, энг тўғри йўл "тармоқли маркетинг"га асосланган "Тяньши" бизнеси.

Мана сизга гоё! Бутун бошли жамият аъзолари, қайси касб эгаси бўлишдан қатъи назар ишнинг ташлаб, "Тяньши"нинг контрабанд йўли билан олиб қирилган, таркиби шубҳали дори-дармонларини бир-бирини алдаб сотиш билан оворе бўлиши керак экан-да!

Яна бир ачинарли жиҳат: маънавийтимизга, таракқийтимизга таҳдид солувчи "адабиётлар" хорижда эмас, юртимизда фаолият кўрсатаятган наشريётларда чоп этилган. Бу алоҳида мавзу, албатта.

Тарғибот борасида улар адабиётлар тарқатиш билан чекланиб қолишмаган. Турли "семинар", "тренинг"лар ўтказиш жараёнида, юқорида таъкидлаганимиз, тақидланган манипуляция усулларини қўллаш орқали фуқароларни тармоққа жалб этиш, ёлланган шахсларни қариндошлари, ҳамкасблари, курсдошлари ва бошқаларни жалб қилишга ундаб, жамиятда деструктив оқимларни яратишга ҳаракат қилинган. Шу тариқа, ито-

"Нимани сотиш мумкин? Барча нарсани!"
Демак, уларнинг фикрича Ватанини, йимонни, виждонни ҳам сотиш мумкин экан-да!

актор, топшириқларга сўзсиз бўйсунувчи шахсларни тарбиялаш, жойлаштириш ва "бой бўлиш" гоёси остида биришларни яширин ташкилот тузилмаларини шакллантиришга жиддий эътибор қаратиб келишган.

Шунингдек, жиноий уюшма раҳбарлари Ўзбекистон Республикаси "Фаолиятнинг айрим турларини лицензиялаш тўғрисида"ги Қонуни ва Олий Мажлиснинг "Амалга оширилиши учун лицензиялар талаб қилинадиган фаолият турларининг рўйхати тўғрисида"ги Қарори талабларига зид равишда "Тяньши" фаолиятини тарғиб қилувчи турли номлардаги DVD дискларни яширин равишда тайёрлаб дистрибуторлар ва тармоққа аъзоликка жалб қилинаётган фуқаролар орқали реализация қилиб келишган. Дисклар савдосидан тушган пуллар эса банкка топширилмаган.

"TIANSHI INVEST" МЧЖ атрофида уюшган жиноий гуруҳ аъзолари ўз раҳнамолари яратиб берган имкониятдан фойдаланган ҳолда фибрибарлик йўли билан маънавиятда бўлишқ бўлган, тўғрироғи, ҳаётдаги асосий мақсади пул ва бойлик тўплашдангина иборат айрим юртдошларимизни ўзларининг тузоқларига илтиришга муваффақ бўлишган. Улар турли хил - "Хотиринг эффекти", "Плацебо услуби" каби психологик таъсир кўрсатиш усуллари билан уларни ихтиёрли қархлик ҳолатига тушириб, "Тяньши" корпорациясининг мамлакатимизга божхона назоратини четлаб олиб қирилган маҳсулотларини сўний қимматлаштирилган нархларда сотиб олишга ундаб, юртдошларимизнинг жуда кўп миқдордаги моддий бойликларини ўзлаштириб келишган. Шу тариқа улар 172 миңдан ортиқ фуқароларнинг 39 млрд. 637 млн. 944 миң сўмдан ортиқроқ (29 млн. 494 миң 858 АҚШ долларлик) мулкни кўлга қиритишган.

Ўз жиноий мақсадларини амалга ошириш мақсадида жиноятчилар республикаимизнинг турли ҳудудларида сохта тadbиркорлик субъектларини ташкил этишган. Жумладан, Жиззах шаҳрида "Galina deva" хусусий корхонаси, Нукус шаҳрида "Forbes-Nukus" хусусий корхонаси, Бухоро шаҳрида "Tyanshi marvaridi" МЧЖ, Тошкент шаҳрида "Golden river travel" хусусий корхонаси, "Gold omadli tizim" МЧЖ, "Lana exclusive service" МЧЖ ва бошқа сохта ҳўжалик фаолиятини юритувчи субъектлар таъсис этилиб, жиноий уюшма манфаатларига хизмат қилиб келган.

2007 йил ва 2009 йилнинг июль ойига қадар мамлакатимиз ҳудудида жиноий гуруҳ аъзоси Қ.Хидиров ва тергов даврида шахси аниқланмаган фуқаролар томонидан жуда кўп миқдордаги "Тяньши" маҳсулотлари олиб қирилган ва сўний қимматлаштирилган нархларда фуқароларга пуллаб келинган. Бу билан "TIANSHI INVEST" МЧЖ раҳбарлари 4 млрд. 471 млн. 929 миң сўмдан зиёдроқ божхона тўловларини тўлашдан бўйин товлашган.

Шунингдек, улар турли хил йўллар билан даромадларни яшириш орқали 2 млрд. 67 млн. 492 миң сўмликдан ошмироқ ягона солиқ тўловини тўлашдан бўйин товлаганлар. Шу тариқа "TIANSHI INVEST" МЧЖ раҳбарлари ва "офис етакчилари" 16 млрд. 692 млн. 727 миң сўмдан зиёдроқ назорат қилинмайдиган даромад олишган.

Бундан ташқари, жиноий гуруҳ томонидан жуда кўп миқдорда савдо ва хизмат кўрсатиш қондалари мунтазам бузиб келинган.

Жиноий гуруҳ аъзолари Ўзбекистон Республикасининг "Валюта тўғрисида"ги Қонуни ва бошқа қонун ҳужжатларига зид равишда валюта қимматликларини ўрнатган тартибларни бузган

ҳолда сотиб олиш, сотиш, алмаштириш ва жиноий даромадларни охирасоғлаштириш билан доимий равишда шугулланиб келишган.

Улар хориқдорлардан маҳсулот ва аъзолик тўлов пулларини "қора бозор" нархида АҚШ доллариде йиғиб олишган. Шу тариқа, йиғилган пуллар "TIANSHI INVEST" МЧЖ технология У Жиннинг томонидан қабул қилиб олинган. 2007 йил ва 2009 йилнинг июль ойига қадар ана шу усулда йиғилган 29 млн. 494 миң 858 АҚШ доллари банкка қирим қилиниши ўрнига бир қисми — 12.4 млн. доллари уюшган гуруҳ томонидан ўзларе тақсимлаб олинган ва ўзлаштириб юборилган.

Қолган 17 млн. АҚШ долларини нима қилишгани ўқувчиларимизни қизиқтириши турган гап. Бу долларлар нақд пул шаклида божхона назоратини четлаб ўтиб, Хитойга, "Тяньши" корпорацияси тасарруфига бориб тушган.

Суд ҳукми билан жиноятчиларнинг ҳар бири қонуний жазоларини олишди.

Юқорида келтирилган фактлар, суд ҳукми билан жиноятчиларга узок йиллик озодлиқдан маҳрум этиш жазоси белгилангани, ҳамон "TIANSHI INVEST" МЧЖ ортдан мўмай пул топганларга ҳавас қилиб қорам айрим юртдошларимизга сабоқ бўлса ажаб эмас.

Ҳар бир инсон фаровон, сўдек ўтиб кетадиган ҳаётида бахтли яшашни ва албатта, бой бўлишни хоҳлайди. Бу айб эмас. Ҳатто пайғамбаримиз Мухаммад (с.а.в.) дан ҳам "Умматиининг бой-бадавлат бўлгани қандай яхши" деган мазмундаги ҳадис ривоят қилинган.

Ҳамма гап бойликка қандай эришишда. Бойликка эга бўлиш учун унга муносиб бўлиш керак. Бунинг учун, аввало, хоҳ жисмоний, хоҳ ақлий меҳнат қилиш, жамиятга наф келтириш лозим. Меҳнатсиз даромадга интилиш виждонни қироллаш иши эмас.

Бу нафақат муқаддас Ислам дини, балки барча динлар ва дунёвий таълимлотлар қаҳирини.

«TIANSHI INVEST» МЧЖ раҳнамолари фибрибарлик йўли билан фуқароларнинг 39 млрд. 637 млн. 944 миң сўмдан ортиқроқ мулкни кўлга қиритишган.

Ернинг эгаси ким?

Биламизки, ўзбек халқи қадимдан ерни эъзозлаб, унинг ҳар бир қаричидан унумли фойдаланиб келган. Шунингдек, унга миллий қадриятларимиз даражасида муносабатда бўлиш турмуш тарзимизга сингиб кетган. Шундай бўлса-да, ҳоҳида бунинг акси ҳам учраб турибди.

Сурхондарё вилоят прокуратураси томонидан ердан фойдаланиш тартибини белгиловчи қонунлар ижроси устидан амалга оширилаётган ишлар таҳлил қилинганда, ана шундай ҳолатлар аниқланди.

Текширишлар жараёнида айрим туман ҳокимлари ҳамда ҳокимлик ҳузуридаги ер танлаш ва ажратиш комиссияси аъзолари ўзларига Ўзбекистон Республикасининг "Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида"ги, "Фермер ҳўжалиги тўғрисида"ги Қонунилари ҳамда Ер кодекси билан юклатилган ваколатлари бажармаётган, фермер ҳўжаликларига ижарага берилган суви ер майдонларини фуқароларга уй-жой куриш ва томорқа учун бериб юборганликлари, баъзи ҳўжалик эса фуқаролар томонидан ўзбошимчилик билан эгаллаб олинган ер майдонларини ҳўжаликларга қайтариш борасидаги вазифаларига лоқайдлик ва виждонсизларча муносабатда бўлиб келганликлари маълум бўлди.

Хусусан, Термиз туман ҳокимлиги ҳузуридаги ер танлаш ва ажратиш комиссияси масъул мансабдор шахслари томонидан Ер Кодексининг 23 ва 27-моддаларини ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 30 декабрдаги 272-сонли қарори билан тасдиқланган "Якка тартибдаги уй-жой курилиши тўғрисида"ги Низом талаблари қўпол равишда бузилиб, туман ҳокимининг қарорлари ҳамда комиссия даволатомонларига асосан

"Хўжамбо" фермер ҳўжалигининг галла ва пахта экишга мўлжалланган ер майдонидан 1,4 гектари фуқаролар С.Воҳидов, Р.Раҳмонова, З.Норқулов, А.Кулмамамов, Ф.Жўраев ва Ҳ.Ғоиповларга ноқонуний равишда бериб юборилган.

Натижада, 2008-2010 йиллар давомида 7 млн. 425 минг сўмлик 13,5 тонна пахта хомашёси етиштирилмасдан қолинишига йўл қўйилиб, давлат манфаатларига жиддий зиён етказилган.

Жарқўрган туманидаги "Муҳаммад Алҳам" фермер ҳўжалигининг пахта ва галла экишга мўлжалланган 3,6 гектар, "Ўткир ТК" фермер ҳўжалигининг 4,0 гектар суви экин майдони фуқаролар томонидан ноқонуний равишда эгаллаб, уй-жой қурилган бўлса-да, туман ҳокимлиги ҳузуридаги ер участкалари бериш (реализация қилиш) масалаларини қўриб чиқувчи комиссиянинг масъул шахслари суви экин майдонини фермер ҳўжаликларига қайтариш чораларини кўрмасдан, Республика Президентининг 2009 йил 22 октябрдаги "Фермер ҳўжаликлариининг ер участкалари ҳўжмларини янда мақбуллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармойиши ижроси юзасидан ўтказилган мақбуллаштириш жараёнида 2009 йил 18 декабрда 211-сонли баённома-ни расмийлаштирилди. Унга кўра қўрида қайд этилган ер майдонлари фермер ҳўжалиги балансида чикарилади, аммо на туман ҳокимлиги заҳирасига ва на бошқа фер-

мер ҳўжаликлари балансига ўтказилмайди. Шу йўл билан пахта ва галла экишга мўлжалланган суви экин майдони ҳисобдан чиқарилиб, фермер ҳўжаликлариининг 2008-2010 йиллар давомида мазкур контурга экиб етиштирилиши белгиланган 28 млн. 122 минг сўмлик пахта ва галла хомашёси етиштирилимай қолинади.

Узун туманидаги собиқ "Серҳаракат" ширкат ҳўжалиги бошқарув раиси Д.Холматов эса сохта ҳўжатлар расмийлаштириб, суғориладиган пахта ва галла етиштиришга мўлжалланган ер майдонларини фуқароларга қўрида зид равишда уй-жой куриш учун бериб юбориб, давлат манфаатларига жиддий зиён етказган.

Гарчи Д.Холматов илгари ҳам мансабдорлик, порахўрлик ва ерларни талон-торож қилганлик билан боғлиқ жиноятларни содир қилганлиги учун 2 марта судланган бўлишига қарамай, бундан тегишли хулоса чиқармади. Мансаб ваколати доирасидан четта чиқиб, ширкат ҳўжалиги бошқаруви қарорларини сохталаштириб, қалбаки ҳўжатлар расмийлаштирилади ва 18 нафар фуқарога "Оқ-Остона" маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудиди суви экин майдонидан 4,15 га ажратиб беради. Натижада, фермер ҳўжалигининг 2008-2010 йиллар давомида мазкур контурга экиб етиштирилиши белгиланган 13 млн. 876 минг сўмлик пахта ва галла хомашёси етиштирилмай қолинишига сабаби бўлиб, дав-

Эркин ТўРАЕВ,

Сурхондарё вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

лат манфаатига жиддий зиён етказилган.

Туман ҳокимлиги ҳузуридаги ер танлаш ва ажратиш комиссиясининг масъуллари эса фуқаролар томонидан ноқонуний равишда эгаллаб, уй-жой қурилган экин майдонини фермер ҳўжалигига қайтариш чораларини кўришмаган.

Юқорида қайд этилган ҳўжатлар юзасидан вилоят прокуратураси томонидан Термиз, Жарқўрган ва Узун туман ҳокимликлари ер танлаш ва ажратиш комиссияси аъзолари ва бошқа масъул шахсларга нисбатан жиноят ишлари қўзғатилиб, дастлабки тергов ҳаракатлари олиб боришмоқда.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан маҳаллий ҳокимият идораларининг ер ажратишга доир қарорлари қонунийлигини ўрганилганда, улар томонидан ҳам қўтор қўрибузилиши ҳолатлари-га йўл қўйилганлиги аниқланди.

Хусусан, туман ҳокимларининг 2009 йилда 143 та ва жорий йилнинг ўтган 4 ойи мобайнида 30 та қўрида зид қарорларига нисбатан протестлар келтирилган бўлиб, қўрида зид қарорлардан 30 таси Шеробод, 26 таси Бандихон, 23 таси Термиз, 20 таси Қизилқум, 13 таси Ангор, 11 таси Муработ, 9 талдан Қумқўрган ва Олтинсой, 8 таси Узун, 6 талдан Шўрчи, Денов,

Жарқўрган ва Саросиё туман ҳокимлари томонидан қабул қилинган.

Масалан, Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 30 декабрдаги 272-сонли қарори билан тасдиқланган "Якка тартибдаги уй-жой курилиши тўғрисида"ги Низомнинг 8 ва 9-бандларида 2008 йил 1 январдан бошлаб якка тартибда уй-жой куриш учун ер участкалари ким ошди асосида фуқароларга қўрида ҳўжатлариди белгиланган тартибда сотилиши белгиланганлигига қарамадан, Денов туман ҳокими А.Хожикўловнинг 2009 йил 8 июлдаги қарори билан "Хазорбоб" қишлоқ фуқаролар йиғини "Дунётепа" қишлоғидаги суғориладиган ер майдонидан 1,8 гектари 30 нафар фуқарога якка тартибда уй-жой куриш учун ажратиб берилганлиги аниқланди. Қўрида зид ишбу қарор протестлар протести орқали бекор қилинди.

Шу каби Олтинсой туман ҳокимининг қарори билан Қодиров Шоҳжаҳон Асқарович номи фермер ҳўжалиги билан тузилган ер участкасини узоқ муддатли ижарага бериш шартномаси ҳўжалик раҳбари А.Қодировнинг аризасига кўра бекор қилинган.

Маълум бўлишича, Қодиров Шоҳжаҳон Асқарович номи фермер ҳўжалигининг раҳбари А.Қодиров эмас, балки И.Донаева бўлиб, А.Қодиров номида фермер ҳўжалиги ер майдонини ҳокимлик заҳира фондида қайтариш ҳақидаги ариза туман ҳокимлиги ишлар бўлимининг собиқ бошлиғи О.Мухаммадиев томонидан ёзилган.

Текшириш натижасига кўра, ҳокимнинг қўрида зид қарори туман прокуратурасининг протести орқали бекор қилинди, ҳокимлик масъул ходими О.Мухаммадиевга нисбатан жиноят иши қўзғатилди.

Назорат кучайтирилди

Юртимизда олиб борилаётган ислохотлар жамиятнинг барча жабаҳида ўзига хос ўрин тутиб келмоқда. Бутун қай бир соҳага назар солсанг, ана шу ислохотларнинг самарасига ғувоҳ бўламиз. Аммо мазкур жараёнда ҳам ўзининг шахсий эҳтиёжларини усту қўйиб, давлат ва жамият манфаатларига жиддий эиён етказётган масъул шахсларнинг учраётгани ачинари ҳол, албатта. Бош прокуратура томонидан "Ўзбекэнерго" давлат-акциядорлик компанияси тизимига Ўзбекистон Республикасининг "Электр энергетикаси тўғрисида"ги Қонуни ва шу соҳага оид бошқа меъёрий ҳўжатлар ижроси аҳволи таҳлил қилинганда кўпалаб қўрибузилиш ҳолатлари аниқланди.

Таҳлилда тизимдаги айрим электр тармоқлари қорхоналари масъул ва мансабдор шахслари томонидан қўпол қўрибузилишлар содир этилаётганлигини, қўрибузилишга асосан юклатилган вазифалар лозим даражада бажарилмаётгани маълум бўлди.

Хусусан, Вазирлар Маҳкамасининг "Электр энергиясини фойдаланганлик учун ҳисоб-китоб қилиш механизмининг тўридан тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 511-сонли Қарорига зид равишда жорий йилнинг 1 апрель ҳолатига 6,5 млрд. сўмлик муддати ўтган қарздорлик бўйича 4832 та юридик шахсларнинг реестрлари солиқ органларига тақдим этилмаган.

Шунингдек, Қарорга кўра электр энергияси ҳажми қийматининг камида 30 фоизини олинган тўламадан ва қарздорлиги мавжуд бўлган юридик шахсларга электр энергияси бериш таққиланганлигига қарамадан, жорий йилнинг 1-чорагида 9822 та қорхонага 8,1 млрд. сўмлик электр энергияси етказиб берилган. Бу ҳўжатлар эса компания тизимдаги қорхоналарда муддати ўтган дебитор қарздорлигининг кескин ўсишига сабаб бўлмоқда. Мисол учун, жорий йилнинг 1 март ҳолатига компаниянинг дебиторлик қарздорлиги 5,2 трлн. сўмни ташкил этиб, шундан 643,5 млрд. сўмни муддати ўтганлиги истемол қилинган энергия учун маблағларнинг тўлиқ ва ўз вақтида тушиниши таъминлаш борасидаги ишлар қўриқсиз аҳволда эканлигини кўрсатади.

Бундан ташқари, тизимда электр энергиясини фойдаланиш қондаларига риоя этилиши устидан назорат етарли даражада олиб борилмаганлиги оқибатда руҳсатсиз уланниш, ҳисобга олиш приборлари

Фарход МАМАЛАТИПОВ,

Бош прокуратура бўлим прокурори

кўрсаткичларининг нотўғри ишлаши сабабли энергиядан ўғиринча, яъни ноқонуний фойдаланиш ҳолатлари учрамоқда.

Масалан, Қўқон шаҳрида яшовчи фуқаро Я.Маҳмудов ўз уйида ташкил қилган пайпоқ тўқуш цехини ўзбошимчилик билан электр тармоғига улаб, электр тармоқлари қорхонасига 4 млн. сўм зарар етказганлиги ҳолати юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, ҳозирда тергов ҳаракатлари давом этмоқда.

Бундай қўрибузилиш ҳолатлари Фарғона шаҳрида, Шойфиркон, Юнусобод, Хатирчи, Денов, Жиззах, Бектемир, Қизилтепа, Жарқўрган, Сардоба, Богот, Косон, Иштигон, Оққўрган, Чилонзор ва Вобект туманларида ҳам аниқланди.

Таъкидлаш жоизки, сўнгги пайтда электр тармоқлари ҳодимлари томонидан ўзганинг мулкни ўзлаштириш, фирибгарлик, мансаб ваколатини суистеъмол қилиш, мансабига совуққўшлик билан қараш, ҳўжатларни сохталаштириш, пора олиш жиноятлари содир этилган. 2009 йил ва жорий йилнинг биринчи чорагида фақат прокуратура органлари томонидан электр тармоқлари ҳодимларининг жиноий қилмишлари юзасидан жами 101 та жиноят ишлари қўзғатилган. Жумладан, бу даврда ўзганинг мулкни ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилиш ҳамда мансаб сохтакорлиги жиноятларини содир этган электр тармоқларининг 27 нафар ҳодимига нисбатан қўзғатилган жиноят ишларининг айримлари бўйича жаза муқаррарлиги таъминланган бўлса, бошқалари юзасидан тергов ҳаракатлари давом эттирилмоқда.

Масалан, Вобект электр тармоқлари қорхонаси бошлиғи Д.Фармонов 18 млн. сўмлик трансформаторлари ўзлаштириган бўлса, Қогон электр тармоқлари қорхонаси назоратчиси А.Исаев электр энергияси тўлови учун аҳолидан йилгилан 876,3 минг сўмни шахсий эҳтиёжи учун ишлаб юборган. Шу каби қўрибузарликлар Беруний, Чирчиқ, Мирзачўл, Шўрчи ва Қизилтепа электр тармоқлари ҳодимлари томонидан ҳам содир этилган.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, бутунги кунда электр тармоқлари ҳодимлари томонидан фирибгарлик йўли билан ўзганинг мулкни қўлга киритиш жиноятлари кўпалаб содир этилаётганлиги ачинари ҳол, албатта. Қайд этилган даврда фирибгарлик жиноятини содир этган 13 нафар электр тармоқлари ҳодимлари жиноий жавобгарликка тортилди.

[Давоми 12-бетда]

«Хотамтойлик»

Алишер КОМИЛОВ,

Данғара туман прокурори

Бозор иқтисодиётига асосланган эркин фуқаролик жамиятини барпо этиш жараёнида аҳоли муҳтож қатламларини иқтимоий ҳимоя қилиш Давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидан бўлиб келмоқда. Қам таъминланган оилалар, аҳолининг иқтимоий муҳофазатга муҳтож қатламларини моддий қўллаб-қувватлаш, фарзандлари коллежларда таълим олаётган оилаларга ўқит-қизлари 16 ёшдан 18 ёшга киргунча, ишламаётган оналарга болалари 2 ёшга тулгунича ойлик нафақа пулларини тўлашга оид Президентимизнинг Қарорлари ижросини таъминлаш муҳим вазифаларимиздан ҳисобланади. Ушбу соҳада ҳуқуқ-тартибот органлари ўзaro ҳамкорликда иш юритилмоқда. Хусусан, шу йилнинг март ойида СВОЖЖДЛКК Департаментининг туман бўлими ДСИ ва молия бўлими ҳодимларини жалб этган ҳолда "Оқсар" қишлоқ фуқаролар йиғини ва "Богини" маҳалла фуқаролар йиғинида ушбу мақсадга ажратилган бюджет маблағларининг сарфланиши сарҳисоб қилинди.

"Богини" МФЙ га ўтган йил январь-декабрь ойлари мобайнида 2 ёшгача бўлган болалари учун нафақа таъинлашнинг сўраб 111 нафар она мурожаат этган бўлиб, уларнинг 105 нафарига нафақа таъинланган. Дарамади белгиланган мезондан юқорилиги туфайли 6 нафар онахонининг аризалари қаноатлантирилмаган.

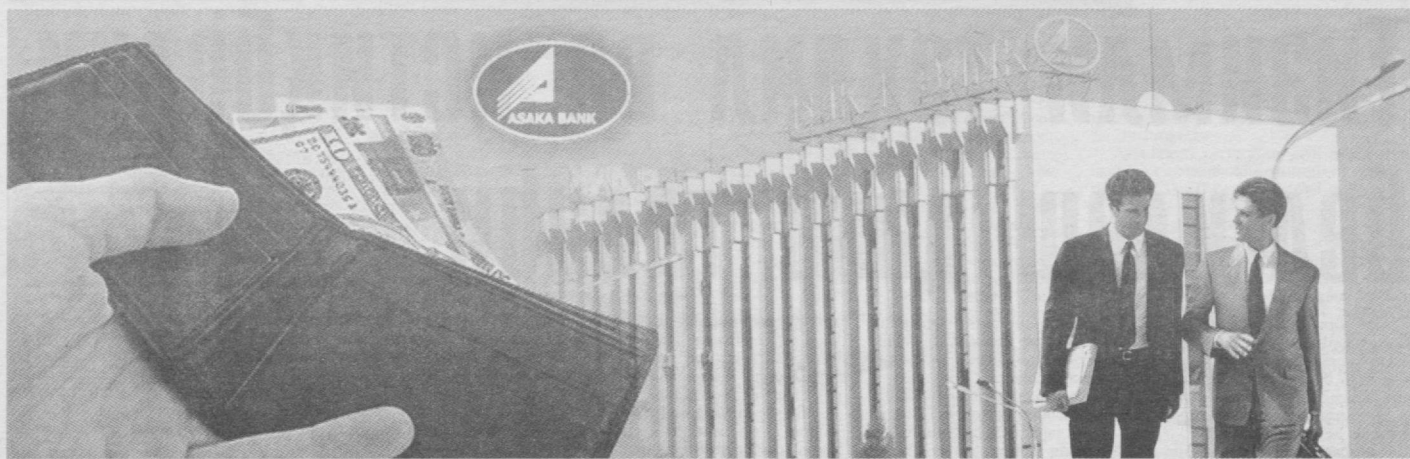
Бироқ МФЙ раиси Зухриддин Маназаровнинг айби билан нафақа таъинланган онахон беккалари тақдим этган ҳўжатларга биноан чиқарилган йилгилиш қарорларига январь ойида белгиланган мезон асос қилиб олинмаган. Февраль, май, июль, август, сентябрь ойлариди йилгилишларнинг қарорлари эса йўқотилган.

10 та ҳўлатда икки ёшгача болалари бор бўлган оналарга 1 млн. 560 минг сўм ортқича тўланган. 16 ёшдан 18 ёшгача фарзандлари учун эса 5 та ҳўлатда нафақа пули нотўғри

таъинланган. Натижада 2 млн. 784 минг сўмлик бюджет маблағи талон-торож қилинишига йўл қўйилган.

Қишлоқ фуқаролар йиғинлари-га бириктирилган туман бандликка қўмақлаштириш марказининг инспекторлари ишсиз фуқароларни аниқлаб, уларни иш билан таъминлашдан ташқари, нафақа таъинлашнинг сўраб мурожаат этган фуқароларнинг аризалари комиссия томонидан қўриб қилинишда бевосита иштирок этишлари, қарорларга имзо чекишлари лозим. Марказнинг Оқсар ҚФЙнинг "Оқсар" МФЙ ва "Богини" МФЙдаги вакили (собиқ инспектор) Анваржон Мисировнинг ўз хизмат вазифасига лоқайд муносабатда бўлгани туфайли нафақа таъинлаш жараёнида қўрибузилиш ҳўжатлари содир этилган. "Қўригилан" инспектор дарамади белгиланган мезон даражасидан юқори бўлган, яъни ўзига тўқ онахонларга ҳам нафақа таъинлашда "хотамтой" комиссия аъзолари билан якдил бўлган. Бунинг оқибатида ўтган йил мобайнида худди "Богини" МФЙдаги вакили "Оқсар" маҳалла фуқаролар йиғини томонидан ҳам 4 та ҳўлатда 2 ёшгача болали онахонларга, 1 та ҳўлатда 16-18 ёшгача фарзанди коллежда ўқитган онага байриқонуний равишда нафақа таъинлаб, 1 млн. 518 минг сўм бюджет маблағлари ўзлаштирилишига имкон яратилган. А.Мисиров "Богини" ва "Оқсар" МФЙларга нафақа таъинлаш қўрибузилишга риоя қилинишини таъминлашдан иборат хизмат бурчини адо этмасдан, жами 4 млн. 302 минг сўм бюджет маблағлари талон-торож қилинишига бош қўшган.

Ушбу ҳўжатлар бўйича жиноят иши қўзғатилди. Тергов мобайнида етказилган зарар тўлиқ ундирилди. Суд уларни тегишли жазага торти.

«Асака» банк — ўзаро ишонч ва манфаатдорлик

Мамлакатимизда олиб бориладиган кенг қамровли иқтисодий ислохотлар натижаси ўлароқ бугун юртимизда фаолият кўрсатётган банклар мулкчилик шаклидан қатъий назар, катта масъулият билан фаолият юритмоқдалар. Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан амалга оширилган банк тизимини ислох қилиш ва эркинлаштириш, унинг мамлакат пул-кредит системасидаги ролини мустахкамлашга қаратилган изчил чора-тадбирлар бундай вазиятда алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Банк тизимини ривожлантиришга қаратилган эътибор ва ғамхўрлик туфайли аҳолининг банкларга бўлган ишончи мустахкамлаб бормоқда. Аҳолининг бўш пул маблағларини банклардаги омонатларга жалб қилиш бўйича тижорат банкларига қўшимча рағбатлантириш имкониятлари очиб берилапти. Тижорат банкларини қўшимча рағбатлантириш ва уларнинг фаолиятини кўчатириш, инвестициявий имкониятларини янада кенгайтириш, ресурс базаларини мустахкамлаш, шунингдек, аҳолига кўрсатилаётган банк-молия хизматлари сифатини ошириш борасида ҳаётда татбиқ этилаётган амалий ишлар ўз самараларини бермоқда.

Молия хизматлари бозорига ўз мавқеини мустаҳкам келтирган «Асака» Давлат-акциядорлик тижорат банкнинг Сирдарё вилояти филиали мана 15 йилдирки ўз ваколатлари доирасида мижозларга барча турдаги банк хизматларини, жумладан, ҳисоб-касса хизматлари, пул маблағларини сақлаш, миллий ва хорижий валюталарга кредитлар ажратиш каби хизматларни тақдим этмоқда. Аҳолидан ва юридик шахслардан жалб этилган бўш пул маблағларини иқтисодиётнинг муҳим ишлаб чиқариш соҳаларига самарали равишда йўналтириб, банк бу маблағларни омонатчиларнинг, мижозларнинг ва акциядорларнинг манфаатларига мос равишда қўлайитириб бормоқда.

Мамлакатимизда барқарор ва самарали иқтисодиётни шакллантириш борасида амалга ошири-

лаётган ислохотлар бугунги кунда ўз самарасини бермоқда. Хусусан Президентимиз раҳбарлигида ишлаб чиқилган "2009-2012 йилларга мўлжалланган Иқтисодга қарши чоралар Дастури"ни амалга оширишни жадаллаштириш борасида банк тизими олдида қўйилган долзарб вазифалар ижроси ва бу борада банк фаолиятини янада такомиллаштириш, аҳоли ва ҳўжалик юритувчи субъектларнинг бўш пул маблағларини депозитларга жалб қилишни рағбатлантириш, банкнинг капиталлашув даражасини янада ошириш, инвестиция жараёнларидаги иштирокини янада кенгайтириш, уларнинг эркинлигини мустахкамлашга филиал томонидан алоҳида эътибор қаратилган.

Шунингдек, Президентнинг жорий йил 6 апрелдаги "Банк тизимининг молиявий барқарорлигини янада ошириш ва инвестициявий фаоллигини кўчатириш чора — тадбирлари тўғрисида"ги Қарорининг буғунги кунда роли ва аҳамияти катта бўлмоқда.

Ҳозирги кунда филиал таркибидан 3 та минибанк, 2 та валюта айирбошлаш шохобчаси, 2 та махсус касса ва 3 та пул ўтказмалари нуқталари ишлаб турибди. Жорий йилнинг июнь ойига келиб, филиал активлари миқдори 32,1 млрд. сўмни ташкил этди. Активлар миқдори йил бошига нисбатан 1,1 млрд. сўмга кўпайди ёки ўсиш суръати 4 фоиздан иборат бўлди.

Филиал бўйича кредит портфели ҳажми 1,4 млрд. сўмга кўпайиб, 2010 йил 1 июнь ҳолатига 24,9 млрд. сўмни ташкил этди. Шундан узоқ муддатга берилган кредитлар 23,2 млрд. сўмни ташкил этди ва бу ўтган йил шу даврга нисбатан 0,8 млрд. сўмга ошган.

Кичик тадбиркорликни ривожлантириш мамлакатда олиб борилаётган иқтисодий ислохотларнинг устувор йўналишларидан бири ҳисобланади.

Жорий йилнинг 5 ойи мобайнида миллий валютада жами 3,1 млрд. сўм миқдорига кредитлар

ажратилди, шундан 2,7 млрд. сўм миқдоридан қисми кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш учун йўналтирилди.

Кичик бизнес вакиллари, тадбиркорларга филиалнинг маблакали мутахассислари маслаҳат ва амалий ёрдами кўрсатиб келмоқдалар. Филиал мижози бўлган ҳар бир тадбиркор ўзининг банк хизматида оид саволлари билан Марказий банкда, Банкнинг Бош офисида ва филиалнинг ўзида ўрнатилган "Ишонч телефонлари" орқали тегишли раҳбариятга мурожаат этиши мумкин.

Мижозларимиз филиал томонидан ажратилаётган қуйидаги кредит турларидан фойдаланиш имкониятига эга:

— Аҳоли учун истеъмол кредитлари.

— Тўлов-контракт асосида ўқиш учун таълим кредитлари. Ўзбекистон Республикаси Олий ўқув юртларида таълим олиш учун.

— Ипотека кредитлари

— Юридик шахслар учун кредитлар

Аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш, янги иш ўринлари яратиш, ёш оилаларни турар-жой билан таъминлаш, истеъмол ва таълим кредитлари ажратиш, тадбиркорликни ривожлантиришда банк ўз ҳиссасини қўшиб келмоқда.

Юртбошимизнинг 2008 йил 20 февралдаги "Тижорат банкларига аҳоли омонатлари шартларини либераллаштириш ҳамда кафолатларини таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида"ги 3968-сонли Фармони асосан банклардаги омонатларга қўйилган аҳолининг бўш пул маблағлари ва олинган даромадлари барча турдаги соҳилардан озод этилганлиги, маблағларни еқловларига тасаруф этиш ҳуқуқининг берилиши каби қўлай имконият ва имтиёزلарнинг яратилгани аҳолининг банк тизимида бўлган ишончини янада мустаҳкамлаш имконини берди. Мазкур фармон ижросини таъминлаш борасида "Асака" банкнинг Сирдарё вилоят филиалида аҳоли эътиборига 70

дан ортиқ миллий ва хорижий валюталарга омонат турлари тақдим этилмоқда.

Аҳолининг бўш пул маблағлари омонатларга жалб этилишини янада рағбатлантириш мақсадида жорий йилнинг 5 ойи мобайнида миллий ва хорижий валюталарга 8 та янги омонат жорий этилди.

Жумладан, сақлаш муддати турлича ва фойза даромадлари юқори бўлган омонатлар сирасига "Хотира", "Самарали", "Ривож", "Зиёли", "Яхши ният", "Яхши ният-1", "Файзли", "Мақсадли" каби омонатларни киритиш мумкин.

Мазкур омонатлар ўзининг қўлай шартларига эгаллиги билан қўллаб-қувватлаш қизиқишини уйғотмоқда.

Миллий ва хорижий валюталардаги омонатлар ҳамда пластик карточкалар эгалари сонини тўхтовсиз ўсиб бораётганлиги банк хизматлар бозорига банкнинг тўғри маркетинг системасини олиб бораётганлигидан далолат беради.

Миллий ва хорижий валюталардаги аҳоли омонатлари қолдиги ўтган йил шу даврга нисбатан 317,5 млн. сўмга ўсиб, жорий йил 1 июнь ҳолатига 2471,6 млн. сўмни ташкил этди.

Замонавий банк хизматларини янада кенгрок тарғиб қилиш, мижозларга пластик карточкалар тарқатиш ва кўрсатилаётган хизматлар сифатини яхшилаш ишлари фаол олиб боришмоқда.

Аҳолининг бўш пул маблағларини жалб этишда ҳисоб-китобларни пластик карточкалар орқали амалга оширилишида катта эътибор берилмоқда.

Ҳозирги кунда пластик карточкалардан йирик корхоналар ва ташкилотларнинг хизматчилари ҳамда аҳоли бажонидил фойдаланишмоқда.

Бугунга келиб жорий этилган сўм пластик карточкалар сони — 19925 тага етказилди.

Жорий йилда 5848 дона пластик карточкалар муомалага чиқарилди. Бу эса жами карточкалар умумий ҳажмининг 29 фоизини ташкил этди. Савдо терминаллари йўналиш кўрсатки-

чи 128 донага етказилди. Жорий йилнинг 5 ойи мобайнида сўм пластик карточкаларни тўлов учун қабул қилувчи савдо-сервис корхоналарида нақд пулсиз тўловлар бўйича савдо терминаллари орқали пул маблағлари айланмаси 3212,3 млн. сўмни ташкил этди.

Ўзбекистон Республикаси фуқароларнинг ва хорижий фуқароларнинг "АСАКА" банкидаги барча жамғармалари банкнинг "Фуқароларнинг банклардаги жамғармаларини кафолатлаш фонди" билан тузилган шартномасига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 28 ноябрдаги "Фуқаролар жамғармаларининг кафолатини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги 4057-сонли Фармони асосида давлат томонидан ҳимояланган ва жамғарманинг миқдоридан қатъий назар, тўлиқ равишда тўланиши кафолатланган.

Филиалнинг аҳоли омонатларини жалб қилиш бўйича олиб бораётган ишлари самардорлигини банкда омонатчилар ҳуқуқининг тўла ҳимояга олинганлиги, жалб қилинган омонатлари бўйича ўз зиммасига олган мажбуриятларини тўлиқ бажараяётганлиги, уларга яратилган шарт — шароитлар ва омонатларнинг тўлиқ кафолатланганлиги билан изоҳлаш мумкин. Бу ҳолат бугунги кунда филиал шioriга айлانган "Мижоз банк учун эмас, банк мижоз учун" тамойили тўла акс этган.

"Асака" банки Сирдарё вилояти филиали ҳар қандай турдаги ва гуруҳдаги мижозлар билан ҳамкорлик қилиш учун доимо очик.

Банк истиқболли лойиҳалар, гошлар устида тинимсиз изланиб, мижозлар эҳтиёжи учун мақбул ва қўлай бўлган хизмат турларини кенгайтириб бормоқда.

Мижозларнинг ҳаммаси ва ҳар бири ўз муаммоларининг оптимал ечимини банк филиали билан ўзаро манфаатдорлик асосида шериклик ва ҳамкорлик асосида топишига ишончимиз комил.

Банк матбуот хизмати

Тизимли таҳлил ва истиқболни белгилаш давр талаби

Ўқтам ЎТАЕВ,

СВОЖДЛҚК Департаменти Тошкент шаҳар бошқармаси бошлигининг биринчи ўринбосари

2009 йил ва жорий йилнинг ўтган даврида мамлакатимизда амалга оширилган ишларга назар солишдан бўлсак, халқ фаровонлиги ҳамда Ватан равақи йўлида қилинган ишларни эътироф этмаслик инсофдан эмас.

Президентимиз Ислам Каримовнинг 2009 йилнинг асосий якунлари ва 2010 йилда Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг йиғилишида "Асосий вазифамиз - Ватанимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини янада юксалтириш" деган сўзлари бежиз айтилмаган. Жаҳон молиявий инқирози авжига чиққан бир пайтда Республикада ялпи ички маҳсулотнинг ўсиши 8.1 фоизни ташкил этганлиги, жумладан, саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажмининг 9 фоиз, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари 5.7 фоиз, чакана савдо айланмаси 16.6 фоиз, пуллик хизмат кўрсатиш ҳажмининг 12.9 фоиз ўсганлиги ислохотларни амалга оширишда тўғри йўл танланганлигини кўрсатиб турибди.

2009 йилда маҳаллийлаштирилган маҳсулотлар ҳажми 2.3 баробар кўпайган, 120 талон ортиқ турдаги маҳсулотларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилган. Экспорт ҳажми 2.4 фоизга ошган. Автомобилсозлик, кимё, озиқ-овқат, енгил саноат, фармацевтика соҳаларида янги ишлаб чиқариш тармоқлари ишга туширилиб, автомобиль ва темир йўл транспорти тизимлари ва телекоммуникацияларни ривожлантириш ишлари фаоллаштирилди. 940 мингдан ортиқ иш ўринлари яратилди. Шундан 500 мингтаси қишлоқ ҳойларига тўғри келди.

Жорий йилда пойтахтимизда ўтказилган "Инқирозга қарши чоралар дастуриларини самаралорлиги ва инқироздан кейинги ривожланишнинг устувор йўналишлари (Ўзбекистон мисолида) мавзусида ўтказилган халқаро амалий конференцияда иштирок этган халқаро экспертларнинг ри-

вожланишнинг "Ўзбек модели"га берган баҳоси, керак бўлса бошқа давлатлар ҳам андоза сифатида фойдаланишлари мумкинлиги фикримизнинг яққол далилидир.

Осиё тараққиёт банкнинг 40-йиғилиши Тошкентда ўтказилиши, мамлакатимизда амалга оширилиши режалаштирилган дастурлар учун имтиёзли кредитлар ажратиш тўғрисида қарор қабул қилинганлиги ҳам халқаро ташкилотларнинг мамлакатимиз тараққиётига бефарқ эмаслигидан далолат беради.

Ўртбосиқнинг томонидан таъкидланган иқтисодиётнинг сис-сатдан устуворлиги тамойилидан келиб чиқиб, иқтисодий ҳавфсизлик миллий ҳавфсизлиқнинг ўзгаи эканлигини ҳам унутмас-лигимиз керак. Шунингдек, тал-биркорлик субъектларига яратил-лаётган имкониятлар, уларнинг ҳар бири учун норматив-ҳуқуқий базанинг яратилаётганлиги ри-вожланишиимизнинг гарови бўлиб хизмат қилмоғи зарур.

Эришилаётган ҳар бир ютуқда бошқа давлат органлари билан бир қаторда Бош прокуратура ва унинг ҳузуридаги Солиқ, валюта-га оид жиноятларга ва жиноий да-роамалларни легаллаштиришга қарши кураш Департаменти хо-димларининг ҳам ўзига яраша ҳис-салари бор.

Ходимларимиз томонидан иж-тимоий соҳалардаги муаммолар-ни ҳал этишда тизимли таҳлил ва истиқболни белгилаш йўналиши-га кўпроқ эътибор қаратилмоқда. Ўрганилаётган муаммонинг дол-зарблиги, олинган маълумотлар-нинг ишончлилиги, тўлиқлиги ва янгиллиги эътибор қаратил-моқда. Тизимли таҳлил ва истиқ-болни белгилаш билан шуғуллан-увчи ҳар бир масъул ходим қабул қилинаётган қонунлар, Презид-дент Фармонлари, Қарорлари ва ҳукумат қарорлари билан тани-шиб, унда кўрсатилаётган соҳа-ларга эътибор қаратиши лозим. Масалан, Президентимизнинг "Ўзбекистон Республикасининг 2010 йилги асосий макроеқтисо-

дий кўрсаткичлари ва давлат бю-джети параметрлари тўғрисида"ги Қарориди кўрсатилганидек, дав-лат бюджети маблағларининг да-роамаллар ва харажатлар қисми, жорий йилда уларнинг қонуний харажат қилинишига, солиқ ҳамда мажбурий тўловларнинг ўз-вақтида тўланишига, ушбу тўло-ларни тўлашдан қасддан бўйин-товлашнинг янги механизмлари-ни аниқлаш ва уларга барҳам бе-риш чораларини қўриб, давлат бюджетининг барқарорлигини таъминлашга эътибор қаратиш керак.

Хуқуқбузарликларни аниқлаш-дан кўра унинг олдини олиш дав-р талаби ҳисобланади. Асосий мақ-сад ҳуқуқбузарларга нисбатан суд-ланганлик тамғасини босиш эмас, балки давлат ва жамият ман-фаатларига етказилган зарарни қоплаш, келажакда шу каби ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишидир. Иқтисодиётни эркин-лаштириш борасида амалга оши-рилаётган савй-ҳаракатлар билан бир пайтда давлат органлари то-монидан ўтган йилги ҳисобот кўрсаткичлари билан жорий йил-дагисини солиштириб, сифат эмас, сон орқасидан қувиш оқибатида йўл қўйилган ҳар қандай хатоллик тадбиркорлар ман-фаатига путур етказиши мумкин. Лекин бутун қўштирмоқ ичидаги ҳуфиза иқтисодиёт билан шуғул-ланиб, давлат олдидаги консти-туциявий бурчлари бўлими солиқ ва мажбурий тўловларни тўламаслик, ноқонуний даромад ортириш, жиноий йўллар билан топишган даромадларни легалла-штириш билан шуғулланиб кела-ётган тадбиркорлик субъектлари ҳам йўқ эмас.

Жумладан, "INFINITY TECH" хусусий корхонанинг фа-олияти таҳлил қилинганда, кор-хона раҳбари А.Бектемиров ва бош ҳисобчи Н.Бектемировлар ўзаро тил бирикитриб, 2008 йил давомида рухсатномасиз улгуржи савдо фаолиятини амалга оши-рганлиги, бюджетга 29 млн. 808,1 минг сўмлик солиқларни тўлама-ганлиги ва савдо қондаларини

жуда кўп миқдорда бузганлиги аниқланган. Корхона 2008 йил давомида мочалка маҳсулотлари-ни экспорт қилган бўлиб, экс-портдан тушган валютани Вазир-лар Маҳкамасининг 2000 йил 29 июндаги қарори талабини бузиб, 50 фоиз мажбурий сотувни амал-га оширмаган, яъни 2007 йил 26 июндаги экспорт шартномаси бўйича 47652,8 АҚШ доллари миқдоридидаги валюта тушумини қасддан яширган.

А.Бектемиров солиқларни тўламаслик мақсадида аввало, "EZTEK SOLUTIONS" МЧЖсини ташкил қилади. МЧЖнинг ус-тав жамғармасини "INFINITY TECH" хусусий корхонаси ул-уши сифатида 33 млн. 650 минг сўм, фуқаро сифатида эса ўз но-мидан 65 млн. 550 минг сўм пул маблағлари билан шакллантириб, корхона ишлаб чиқариш фаоли-яти билан шуғулланишини кўрсат-тади. Аслида эса четдан олиб ке-лишган компьютер ва компьютер жиҳозларини хусусий тадбиркор-лар С.Бадалбаев ва З.Гафоровлар орқали сотиш билан шуғулланган.

У бундан ташқари, "INFINITY TECH USA Corp" корхонаси бошқарувчиси А.Хус-нутдинов билан келишиб, улгур-жи савдо фаолиятини амалга оши-риш ҳуқуқини берувчи рухсат гу-воҳномасиз 33 млн. 585,9 минг сўм даромад олган, фаолияти давоми-да 446 млн. 527,0 минг сўмлик улгуржи савдо фаолиятини амал-га ошириб, харажатлар миқдори-ни ошириб кўрсатиши натижаси-да тўланиши лозим бўлган 22 млн. 326,3 минг сўм ягона солиқ тўловларини қасддан тўламаган.

Шунингдек, А.Бектемиров Ўзбекистон Президентининг 2002 йил 30 майдаги "Компьютерла-штиришни янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация тех-нологияларини жорий этиш тўғрисида"ги Фармонини нотўғ-ри талқин қилиб, "INFINITY TECH" ХК томонидан қонунга хилоф равишда олинган жиноий даромадларни легаллаштириш мақсадида бюджетга жами 223 млн. 952,1 минг сўмлик солиқ ва бож

тўловларини тўламаган.

Банклан ташқари ноқонуний нақд пул айланмаси борасида га-пирадиган бўлсак, департамент идоралари томонидан Тошкент шаҳрида фаолият юритган "Осиё мақсад" МЧЖ мансабдор шахслари пул ўтказиш йўли билан 6,4 млрд. сўмлик шакар, қандолат, кофе, қурилиш ва бошқа маҳсу-лотларини сотиб олиб, уларни нақд пулга сотиб, савдо тушум-ларини банкка топширмаганлик-лари ва 322,8 млн. сўм солиқлар-ни тўлашдан қасддан бўйин-тов-лаганликлари, шунингдек, пой-тахтимизда жойлашган "FREDDY GOLD BIZNES" МЧЖнинг ҳи-соб рақамига бошқа корхоналар-дан молиявий ёрдам сифатида келиб тушган 2 млрд. 613,0 млн. сўм пуллар "Пайнет" ва "Унипай Системе" МЧЖларига интернет тўловлари учун йўналтирилиб, улардан олинган интернет карточ-каларидан 2 млрд. 77,0 млн. сўмлиги нақд пулга сотилиб, банкка топширилмагани ва 3,6 млн. сўм солиқлар тўланмаганли-ги ҳам аниқланди.

Бундай ҳолатларнинг олдини олиш, уларнинг фаолиятига чек қўйиш борасида сўсташликка йўл қўйётган масъул мансабдор шахслар ҳам йўқ эмас. Муаммо-ни ҳал этишда унга тизимли ёндошилиб, "оқ доғлар" норма-тив-ҳуқуқий ҳужжатларда бўла-ми ёки амалиётда, ҳар бири-ни бартараф этиш ва оқибатлари-ни прогнозаlash амалиётини ку-чайтириш керак. Шунингдек, амалдаги қонунларимизда белги-ланган ваколатли давлат ва банк идораларининг ҳокорилиги яна-да кучайтирилса, ҳуқуқбузарлар фаолиятига "ҳомийлик" қилиб, номита доғ туширувчи ходимлар-нинг ҳаракатларига чек қўйил-ди.

Бутунги кунда қабул қилина-ётган қонунларимиз узокни кўзлаб, инсон манфаати йўлида жамиятдаги ижтимоий муноса-батларни тартибга солиш, амалга оширишда ислохотларни ҳаёт-га талдиқ этишда ҳуқуқий пой-девор яратди.

Хорижий инвестиция – қонун ҳимоясида

Хорижий сармоя иқтисодиётни ривож-лантиришда етакчи ўринлардан би-рини эгаллайди. Шу боис мустақиллик йил-ларида саноат ва қишлоқ ҳўжалигида иш-лаб чиқаришни ривожлантириш, хизмат кўрсатиш соҳаларини тараққий эттиришга, уларни йўналтиришга, хорижий сармоялар иштирокидаги корхоналарни ҳуқуқий ҳи-молашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 2 май-даги "Тўғридан-тўғри хорижий инвестиция-ларни ҳуқуқий ҳимоя қилишни кучайти-ришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғри-сида"ги Қарори эса бу боралда ниҳоятда кат-та аҳамият касб этмоқда.

Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 27 августдаги тегишли қарори билан тасдиқлан-ган "Адлия вазирлиги тўғрисида Низом"нинг 7-бандига мувофиқ, назорат қилувчи орган-лар томонидан ўтказилаётган текширишлар-нинг қонунийлигини ўрганиш, шунингдек, Адлия вазирлиги томонидан 2006 йил 29 декабрда давлат рўйхатидан ўтказилган "Хўжалик юретишчи субъектларда текшириш ўтказиш ва текширишларни рўйхатга олиш китобини юритиш тартиби тўғрисида"ги Ни-зомнинг 28-29-бандларига асосан шаҳар ҳудудига жойлашган Адлия ва Молия ва-зирликлари томонидан давлат рўйхатидан ўтказилган хорижий инвестиция иштиро-

кидаги корхоналарда текширишларни рўйхатга олиш китобининг юритилиши ва тўдирилиши юзасидан Тошкент шаҳар Ад-лия бошқармаси томонидан 2010 йил 1-чо-раги давомида мониторинг ўтказилди.

Жами 300 та ХИИ корхоналарда ўткази-лан текширишларни рўйхатга олиш китобининг мониторингини натижасида "Марб-ле Имפקс" ва "Фетекс текстиль" корхонала-рида текширишларни рўйхатга олиш кито-би юритилмагани аниқланди. Мониторинг давомида корхоналар текширишларни рўйхатга олиб китоби билан таъминланиб, уни юритиш тартиби тушунтирилди.

Шунингдек, 18 та ҳолатда текшириш-ларни рўйхатга олиш китобини тўдириш тартиби бузилгани аниқланиб, бу ҳолат бўйича 1 та тақдимнома, 7 та огоҳнома ва 1 та кўрсатма киритилди.

Масалан, Мировод туман ДСИ томонидан "Seal Mag" қўшма корхонасида хроно-метржа кузатув ўтказилиб, "Текширишлар-ни рўйхатга олиш китоби"га қайд этилма-гани аниқланди. Ушбу ҳолат юзасидан Мир-овод туман ДСИ бошлиги номига 2010 йил 3 март кун тақдимнома киритилиб, "Тек-ширишларни рўйхатга олиш китоби"ни тўдириш тартибини бузмаслик, ўтказил-ган ҳар қандай кузатув китобга киритили-ши лозимлиги кўрсатиб ўтилди ва қонун-

бузилиш ҳолатларига йўл қўйган ходимлар-га нисбатан интизомий жазо чораларини қўллаш масаласини қўриб чиқиш сўралди.

Худди шундай ҳолатлар бўйича Тошкент шаҳар ДСИ, "Турсервис стандарт" ДУК, Мировод тумани ДСИ, Мировод тумани ДЭНБ ва Тошкент шаҳар табиати муҳофа-за қилиш қўмитаси, Ер ресурслари ва Давлат кадастри бошқармаси ва Бектемир туман ДСЭНМ раҳбарлари номига кўрсатма ва огоҳ-номалар киритилди.

Ўтган давр мобайнида 891 та корхонада мониторинг ўтказилган бўлиб, 210 тасида муаммолар мавжудлиги аниқланди. Шундан 119 та корхонадаги муаммолар конвекцияга, 6 таси божхона, 3 таси шартномавий муно-сабатлар, 1 лицензия ва 81 та бошқа масала-ларда болиқлиги қайд этилган. Корхоналар-да аниқланган муаммоларни бартараф этиш чоралари қўрилмоқда.

Ҳисобот даврида Ўзбекистон Респуб-ли-каси Адлия вазирлиги Тошкент шаҳар бош-қармасининг Хорижий инвестициялар ва хо-рижий инвестициялар иштирокидаги корхо-наларни ҳуқуқий ҳимоя қилиш бўлимида 13

та ариза ва 35 та шикоят келиб тушган. Шундан 10 та ариза ва 28 та шикоят қўриб чиқилган. 15 та шикоят қаноатлантирилган, 8 та ариза ва 6 та шикоят ҳуқуқий тушун-тириш берилган, 1 та ариза ва 1 шикоят эса тегишлилигига кўра юборилган. 2 та ариза ва 6 та шикоят асосиди деб топишган. 2 та ариза ва 1 шикоят қисман асосли деб топишган.

Ишонч телефонига келиб тушган 11 та мурожаат бўйича 6 та корхонанинг ҳуқуқи тикланиб, 3 та ҳуқуқий тушунтириш сўраб қилинган мурожаатларга асосан тегишли тар-тибда ҳуқуқий тушунтириш берилган, му-рожаатларнинг қолган 2 таси асосиди деб то-пишган.

Мурожаатларни ўрганиш натижасида су-даларга хорижий ва қўшма корхоналар ман-фаатларини кўзлаб жами 734 759 011 сўм ундиришни сўраб, 46 та даъво ариза кири-тилган. Даъво аризаларнинг 27 таси қаноат-лантирилди, суд қарорларига қўра хорижий ва қўшма корхоналар фойдасига 476 446 517 сўм ундириш белгиланган. Қаноатлантирил-ган даъво аризаларнинг 16 тасининг икроси-ни таъминланиб, корхоналар фойдасига 19 678 711 сўм ундирилишига эришилди.

Бўлим томонидан 2010 йилнинг 1 ап-рель ҳолатига кўра, киритилган 16 та тақ-димномаларнинг 12 таси қаноатлантирил-ган. Уларни қўриб чиқишлии натижасида 2 та ҳужжат икроси тўхтатилган. 17 нафар шахс интизомий жавобгарликка тортилган, шун-дан 1 нафари эгаллаб турган вазифасидан озод этилган. Маъмурий жавобгарликка тор-тиш ҳақида киритилган 12 та тақлифнинг 8 таси қаноатлантирилган ва 8 та шахсга ни-сбатан маъмурий жазо чораси қўланган.

Исроил СУЛТОНОВ,

Тошкент шаҳар Адлия бошқармаси бўлим бош маслаҳатчиси

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкни бошқариш давлат қўмитаси «Республика Кўчмас мулк биржаси» ЁАЖ Навоий вилояти филиали бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибда ўтказиладиган очик аукцион савдосига таклиф этади!

1. Очик аукцион савдоси 2010 йил 22 июль кунни соат 11:00 дан бошлаб Навоий шаҳрида Навоий вилоят Давлат мулкни бошқариш бошқармасининг 09.06.2010 йилдаги 56-П сонли буйруғига асосан ўтказилади; 1. Конимех туман П.Куйбагоров кўчаси ҳудудидан уй-жой қуриш ва ёрдамчи ҳўжалик юртиш учун 4 донга ҳар бири 600 кв.мдан 1,2,3,4-сонли ер майдонлари. Ҳар бирининг бошланғич баҳоси - 18 000 сўмдан.

Маъмур ер майдонлари 2010 йил 22 июлдаги савдода сотилмаган тақдирда такрорий аукцион савдоси 2010 йил 19 август кунни соат 11:00 да бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиламиз. Савдо ўтказиладиган манзил: Навоий шаҳар, П.Очилов кўчаси 24-уй, Навоий вилоят Давлат мулкни бошқариш бошқармаси маъмур биноси 1-қават.

II. Очик аукцион савдоси 2010 йил 23 июль кунни соат 11:00 дан бошлаб Навоҳор туманида Навоий вилоят Давлат мулкни бошқариш бошқармасининг 09.06.2010 йилдаги 56-П сонли буйруғига асосан ўтказилади; 1. Навоҳор туман "Олчин" ҚФЙ "Сармиш" ширкат ҳўжалик массивни ҳудудидан уй-жой қуриш ва ёрдамчи ҳўжалик юртиш учун 22 донга ҳар бири 600 кв.мдан № 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22 - сонли ер майдонлари. Ҳар бирининг бошланғич баҳоси - 74 400 сўмдан. 2. Навоҳор

туман "Кескентерак" ҚФЙ "Тигант" фермерлар уюшмаси ҳудудидан уй-жой қуриш ва ёрдамчи ҳўжалик юртиш учун 17 донга ҳар бири 600 кв.мдан № 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17 - сонли ер майдонлари. Ҳар бирининг бошланғич баҳоси - 94 400 сўмдан. 3. Навоҳор туман "Бешрабод" ҚФЙ "Оқ олтин" маҳалласи ҳудудидан уй-жой қуриш ва ёрдамчи ҳўжалик юртиш учун 10 донга ҳар бири 600 кв.мдан № 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 - сонли ер майдонлари. Ҳар бирининг бошланғич баҳоси - 212 000 сўмдан.

Маъмур ер майдонлари 2010 йил 23 июлдаги савдода сотилмаган тақдирда такрорий аукцион савдоси 2010 йил 20 август кунни соат 11:00 да бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиламиз. Савдо ўтказиладиган манзил: Навоҳор туман ҳокимлиги мажлислар залида.

Аукцион савдосида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул

қилиш аукцион савдосига уч кун қолгандан тўхтатилади.

Аукционда қатнашиш учун аризаларни шайба ва яқшабна (байрамлардан ташқари ҳар кун 18:00 га қадар қабул қилинади).

Маъмур аукционда қатнашиш учун талабгорлар мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини РКМБ Навоий вилоят филиалининг АТ "Ипотекабанк" Навоий филиалидаги қўйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: МФО 00205, ИНН 200933850, Х.р. 20210000300571452458. Аукцион савдоси солиби сотувчи билан 20 кундан кейинча маъмур ичиди олди-сотида шартномаси имзоланиши шарт.

Қўшимча маълумотлар учун манзил: Навоий шаҳар, П.Очилов кўчаси 24-уй. Тел: 8 (436) 22-4-15-61, 22-4-64-31. электрон почта манзил: user07@rkm.uz Веб сайт: WWW.RKMB.UZ. Лицензия: DB 001 №000004

«Respublika Mulk-Auksioni» ДК Навоий вилоят филиали очик Танлов ва очик Аукцион савдоларига таклиф этади!

1. Қўшимча сармон киритиш мажбуриятини олиш тартибдаги Танлов савдосига қўйидаги объектлар қўйилади:

1. Хатирчи тумани, Э.Абдиев фермерлар уюшмаси ҳудудига жойлашган 23-сонли "Ором" болалар босчаси қўйилади. Объект бино ва иншоотларнинг умумий майдони 381,8 м² иборат. Бошланғич баҳоси - 34 551 000 сўм.

Танлов савдосининг шарти: Энг юқори сотиб олиш қийматини таклиф этиш ва қисқа муддатларда тўловни амалга ошириш, болалар босчаси фаолиятини сақлаб қолиш, янги иш ўринларини ташкил этиш ва мавжуд иш ўринларини сақлаб қолиш, санитария гигиена талабларига риоя қилган ҳолда ишни ташкил қилиш, "Ўзбекистон Республикаси Давлатга қарашли бўлмаган мактабга болалар муассасаси тўғрисида"ги Низом талабларига асосан иш фаолиятини ташкил қилиш, объектни қайта таъмирлаш ва унинг хизмат кўрсатишини замонавий талабларга мос равишда ташкиллаштириш.

2. Навоий шаҳри, 3-саноат зонасида жойлашган Навоий тоғ-металлургия комбинати Марказий техник-материаллар базасининг 4-майдончаси (ёпиқ омборлар, муҳандислик қўрилмалари билан) қўйилади.

Объект умумий майдони 9,31 га, бино ва иншоотларнинг қурилиш ости майдони 1,1 га.

Танлов савдоси шарти: Энг юқори сотиб олиш қийматини таклиф этиш ва қисқа муддатларда тўловни амалга ошириш, объектка қисқа муддатларда ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва янги иш ўринларини яратиш, санитария гигиена талабларига риоя қилган ҳолда ишни ташкил қилиш, Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги билан тақиқланмаган бошқа тадбиркорлик фаолиятларини ташкиллаштириш, объектни қайта таъмирлаш ва унинг хизмат кўрсатишини замонавий талабларга мос равишда ташкиллаштириш. Бошланғич баҳоси - 2 647 567 000 сўм.

Танлов савдоси қўйидаги савдо натижалари тўғрисидаги баённома имзоланган кундан бошлаб 20 кун муддат ичиди сотувчи билан давлат активи олди-сотида шартномасини имзолаш, тўланган закалат пули миқдори ўтказилган савдо натижалари тўғрисидаги баённомада қайд

этилган сотиб олиш тўлови суммасининг 15 фоизидан камини ташкил этса, етишмаётган суммани олди-сотида шартномаси тузилгунга қадар сотувчининг банк ҳисоб рақамига тўлаши шарт.

Танлов савдоси ва талабгорларнинг таклифлари билдирилган конвертларни очиб Навоий шаҳри, П.Очилов кўчаси, 24 уйда (ДМК Навоий вилоят ҳудудий бошқармаси) 2010 йил 27 июль соат 15:00дан бошлаб бўлиб ўтади. Талабгорлардан аризаларни қабул қилиш савдо бошлангичидан 3 (уч) соат олдин соат 12:00 да тўхтатилади.

Танлов ҳужжатлари, уларга тўлов амалга оширилганидан кейин ҳамда тўловни амалга оширилганлигини тасдиқловчи ҳужжат нусхаси тақдим этилгандан сўнг олиниши мумкин.

Танлов савдоларида қатнашишни истаган талабгорлар ўз сармоявий таклифлари ва қўйидаги ҳужжатларнинг 2 нусхада топширишлари шарт: танлов қатнашчиларнинг талабномаси; таъсис ҳужжатлари нусхалари (устав, таъсис шартномаси, тувоҳнома) хоризжилик сармоядорлар - ҳўкуҳий шахслар учун Ўзбекистон Элиҳисонаси ёки улар вакил бўлган давлатнинг Ўзбекистондаги Элиҳисонаси тасдиқлаган таъсис ҳужжатлари нусхалари (нотариал тасдиқланган ҳолда); талабгорга хизмат кўрсатувчи банкнинг (ёки халқаро аудиторлик хизматининг) маълумотномаси; танлов савдоси объектига талабгор таклиф этаётган сотиб олиш суммаси ва уларни тўлаш муддати, инвестиция мажбуриятларининг таклиф этилаётган суммаси, уларни тўлаш шакли, муддати ва шартлари аниқ қўйилган ҳолда икки нусхада конвертда маҳкамлаб, муҳрланб тақдим этилиши лозим; закалат пули тўланганлиги ҳақидаги тўлов ҳўжжати нусхаси ва талабгорнинг рекувизитлари; жисмоний шахслардан паспорт нусхаси; ваколатли вакилнинг танловда қатнашиш учун қонун ҳўжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома, шахсини тасдиқлайдиган ҳўжжат нусхаси илова қилинган ҳолда. Ҳўжатлар шахсан ваколатли вакил топшириши ёки почта хизмати орқали жўнатилиши шунингдек тақдим этилган ҳўжатларнинг барча варақлари талабгорнинг муҳри ва имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Ушбу қўйидаги танлов савдоси бўлиб ўтмаган деб эътироф этилса, такрорий танлов савдоси ва талабгорларнинг таклиф-

лари билдирилган конвертларни очиб 2010 йил 3, 17, 31 август, 7, 21 сентябрь, 5, 19 октябрь, 2, 16, 30 ноябрь, 7, 21 декабрь кунлари соат 15:00 дан бошлаб ўтказилади.

Танлов савдосида иштирок этиш учун талабгорлар "Закалат пули тўғрисидаги қелишув"ни имзолагандан сўнг, объект бошланғич баҳосининг 15 (ўн беш) фоиз миқдориди закалат пули ва танлов ҳўжатлари учун Ўзбекистон Республикасида белгиланган энг кам иш ҳақининг икки баробари миқдориди тўловни "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Навоий вилоят филиалининг қўйида берилган банк ҳисоб рақамига тўлашлари керак.

II. 2010 йил 27 июль соат 10:00дан бошлаб бошланғич баҳоси ошиб бориши тартибдаги Аукцион савдосига Навоий шаҳри, Гулистон 3 массивида жойлашган яқка тартибда уй-жой қуриш учун 400 м² иборат 672-сонли ер майдони қўйилади. Бошланғич баҳоси - 2437000 сўм. Закалат пули миқдори - 365550 сўм.

Аукцион савдоси Навоий шаҳри, П.Очилов кўчаси, 24 уйда (ДМК Навоий вилоят ҳудудий бошқармаси) бўлиб ўтади. Талабгорлардан аризаларни қабул қилиш савдо бошлангичидан 3 кун олдин (23 июль соат 18:00 да) тўхтатилади. Аукцион савдоларида қатнашиш учун талабгорлар қўйидаги ҳўжатларнинг 2 нусхада топшириш керак: жисмоний шахслар паспорт нусхаси, закалат пули тўланганлиги ҳақида тўлов ҳўжжати, ваколатли шахс қатнашса, ўрнатилган тартибда расмийлаштирилган ишончнома. Аукцион савдосида иштирок этиш учун талабгорлар "Закалат пули тўғрисидаги қелишув"ни имзолагандан сўнг, закалат пулини "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Навоий вилоят филиалининг қўйида берилган банк ҳисоб рақамига тўлашлари керак. Ушбу қўйидаги аукцион савдоси бўлиб ўтмаган деб эътироф этилса, ер майдонининг такрорий аукцион савдолари 2010 йил 3, 10, 17, 24, 31 август, 7, 14, 21, 28 сентябрь кунлари соат 10:00 дан бошлаб ўтказилади.

"Respublika Mulk-Auksioni" ДК Навоий вилоят филиалининг банк рекувизитлари: ДАТ "Асак" банки Навоий вилоят филиали ҳисоб рақами 20210000404537599014, МФО:00206, СТИР:206571326.

Қўшимча маълумот ва танлов ҳўжатларини олиш манзили: 210100, Навоий шаҳри, П.Очилов кўчаси 24-уй, телефон: (8 436) 770-23-34 Email: info@mulk.uz

"Huquq" газетасининг 2010 йил 27 майдаги 21(698)-сониди "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Фаргона вилоят филиали очик аукцион савдосига Қувасой шаҳри, Дўстлик шаҳарчаси ҳудудидан мерос қилиб қолдирин шарт билан яқка тартибда уй-жой қуриш учун сатҳи 400 м² иборат 106 та ер майдонлари қўйилганлиги хабар қилинган эди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 17 июндаги "Қишлоқ жойларда намунали лойиҳалар асосида ҳўсуеий уй-жой қурилишини кенгайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорига ҳамда Давлат мулк қўмитаси Фаргона вилояти ҳудудий бошқармасининг 2010 йил 23 июндаги 10/481-сонли хатига асосан маъмур ер майдонларининг аукцион савдоси вақтинча тўхтатиб турилади.

"Aktiv Broker" ДК биржа савдоларига таклиф этади!

2010 йил 26 июль "Республика Кўчмас мулк биржаси" ЁАЖнинг биржа савдоларига чексизлаётган давлат корхоналари, объектлари (улов, мол мулклари) рўнати

№	Мулкнинг номи	Баланд савдоларнинг номи ва манзили	Манзили	Давлат активининг қисқача тавсифи	Мулкнинг бошланғич нархи (сўм)
1	"Гулистон нефть базаси" УҚ тасарруфидидаги "6-сонли АЕКШ" (Асосий шарт: Фаолият туруни сақлаш)	"Гулистон нефть базаси" Унитар корхонаси Оқолтин тумани "Сардоба кўрғони"	Сирдарё вилояти, Оқолтин тумани "Сардоба кўрғони"	ЕКШда оператор биноси, бостирма ва 1 донга бензоколонка мавжуд. Бино 1981 йилда ишга туширилган, бино ва иншоотлар майдони 148,67 кв.м., фундаменти бетон, деворлари пингган гилгидан, эшик ва ромлари ёғочли.	36 296 364
2	"Гулистон нефть базаси" УҚ тасарруфидидаги "26-сонли АЕКШ" (Асосий шарт: Фаолият туруни сақлаш)	"Гулистон нефть базаси" Унитар корхонаси Ширин шаҳар, "Халқлар Дўстлиги" кўчаси	Сирдарё вилояти, Ширин шаҳар, "Халқлар Дўстлиги" кўчаси	ЕКШда оператор биноси, бостирма, бензоколонка ва ёнгинга қарши резервуар мавжуд. Бино 1991 йилда ишга туширилган, бино ва иншоотлар майдони 208,13 кв.м., фундаменти бетон, деворлари пингган гилгидан, эшик ва ромлари ёғочли.	45 772 872
3	"Гулистон нефть базаси" УҚ тасарруфидидаги "16-сонли АЕКШ" (Асосий шарт: Фаолият туруни сақлаш)	"Гулистон нефть базаси" Унитар корхонаси Мурабод тумани, "Наврўз кўрғони"	Сирдарё вилояти, Мурабод тумани, "Наврўз кўрғони"	ЕКШда 1-та оператор биноси, бостирма, 2та бензоколонка ва ёнгинга қарши резервуар мавжуд. Бино 1982 йилда ишга туширилган, бино ва иншоотлар майдони 107,77 кв.м., фундаменти бетон, деворлари пингган гилгидан, эшик ва ромлари ёғочли.	54 104 127
4	"Гулистон нефть базаси" УҚ тасарруфидидаги "20-сонли АЕКШ" (Асосий шарт: Фаолият туруни сақлаш)	"Гулистон нефть базаси" Унитар корхонаси Ховос тумани, "Қаҳрамон кўрғони"	Сирдарё вилояти, Ховос тумани, "Қаҳрамон кўрғони"	ЕКШда 1 та оператор биноси ва бензоколонка мавжуд. Бино 1986 йилда ишга туширилган, бино ва иншоотлар майдони 160,81 кв.м., фундаменти бетон, деворлари пингган гилгидан, эшик ва ромлари ёғочли.	50 138 486
5	"Гулистон нефть базаси" УҚ тасарруфидидаги "10-сонли АЕКШ" филиали (Асосий шарт: Фаолият туруни сақлаш)	"Гулистон нефть базаси" Унитар корхонаси Сардоба тумани, "Пахтабод кўрғони"	Сирдарё вилояти, Сардоба тумани, "Пахтабод кўрғони"	ЕКШ филиалида 2-та контейнер, 1-та бензоколонка касса аппарати, ва бошқарув пулти мавжуд. Бино 1986 йилда ишга туширилган, бино ва иншоотлар майдони 5,76 кв.м.	19 732 473
6	"Гулистон нефть базаси" УҚ тасарруфидидаги "40-сонли АЕКШ" (Асосий шарт: Фаолият туруни сақлаш)	"Гулистон нефть базаси" Унитар корхонаси Ховос тумани, "Фархот-5"	Сирдарё вилояти, Ховос тумани, "Фархот-5"	Бино 1991 йилда ишга туширилган, бино ва иншоотлар майдони 34,16 кв.м., оператор биноси фундаменти бетон, деворлари пингган гилгидан, эшик ва ромлари ёғочли, томи шиферланган.	44 498 873
7	"Гулистон нефть базаси" УҚ тасарруфидидаги "10-сонли АЕКШ" (Асосий шарт: Фаолият туруни сақлаш)	"Гулистон нефть базаси" Унитар корхонаси Сардоба тумани, "Пахтабод кўрғони"	Сирдарё вилояти, Сардоба тумани, "Пахтабод кўрғони"	ЕКШда оператор биноси, контейнер, бензоколонка, бошқарув пулти, касса аппарати ва ёнгинга қарши 1 та резервуар мавжуд. Бино 1986 йилда ишга туширилган, бино ва иншоотлар майдони 15,0 кв.м., фундаменти бетон, деворлари пингган гилгидан, эшик ва ромлари ёғочли.	18 217 630
8	"Гулистон нефть базаси" УҚ тасарруфидидаги "2-сонли АЕКШ" (Асосий шарт: Фаолият туруни сақлаш)	"Гулистон нефть базаси" Унитар корхонаси Гулистон тумани, "Дехқонбод кўрғони"	Сирдарё вилояти, Гулистон тумани, "Дехқонбод кўрғони"	ЕКШда оператор биноси, 1 та бостирма, 2 та бензоколонка, ёнгинга қарши резервуар, 2 та темир дарвоза, бошқарув пулти ва электрон хисоблагичлари мавжуд. Бино 1976 йилда ишга туширилган, эгалаб турган ер майдони 3171,65 кв.м., бино ва иншоотлар майдони 156,95 кв.м.	89 269 958
9	"Гулистон нефть базаси" УҚ тасарруфидидаги "2-сонли АЕКШ" филиали (Асосий шарт: Фаолият туруни сақлаш)	"Гулистон нефть базаси" Унитар корхонаси Гулистон тумани, "Дехқонбод кўрғони"	Сирдарё вилояти, Гулистон тумани, "Дехқонбод кўрғони"	ЕКШда оператор биноси, 1 та контейнер, 1 та бензоколонка, ёнгинга қарши резервуар, 2 та темир дарвоза ҳамда биёти омборхона мавжуд. Бино 1999 йилда ишга туширилган, эгалаб турган ер майдони 586,1 кв.м., бино ва иншоотлар майдони 40,1 кв.м.	41 267 632

Қўшимча маълумотлар ва савдолар учун "Aktiv Broker" ДК муражат қилишингиз мумкин. Тел: 233-27-19, 233-38-69, Email: aktiv_broker@mail.ru, www.gki.uz, gkiorg.uz Манзил: Тошкент шаҳри, Бухоро кўчаси, 10-уй; ДМК Сирдарё вилояти ҳудудий бошқармаси тел. 8 (367) 26-53-15, 26-53-12.

